

SZÍNHÁZI ÉLET

Szerkeszti INCZE SÁNDOR

PALLAY ANNA, a m. kir. Operaház táncprimadonnája

Angelo fölv.

BUDAPESTI
1918. AUG.
ÁTVETTE

KB
H/O.

VII. évfolyam

1918 augusztus 25-től szeptember 1-ig

34. szám

Egyes szám ára 1 korona

BALINT ERNA
a Budai Szinkör vendégművésznője

Angelo fölv.

BLŐFIZETÉSI ÁRAK

kotta-melléklettel:

Budapesten és vidéken
 Egész évre . . . 40.— K
 Félévre 20.— K
 Negyedévre . . . 10.— K

oo

Egy szám ára .

Budapesten és vidéken 1.— kor.

SZINHÁZI ÉLET

ILLUSZTRÁLT SZINHÁZI,
MŰVÉSZETI ÉS MOZI HETILAP

MEGJELNIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL

Hirdetések mm.
sora 1 kor. 50 fill.Szerkesztőség:
Erzsébet-körút 24
Telefon 34-97Kiadóhivatal:
Erzsébet-körút 29
Telefon 74-66

Felelős szerkesztő INCZE SÁNDOR

Hogyan nyaralt Tanay

— A művész levele —

Kedves barátom!

A Fészek-körben a minap felszólítottál, hogy számoljak be a *Szinházi Élet* olvasóinak arról: hol és hogyan töltöttem a nyarat. Azt válaszoltam neked: hogy az én nyaram itthon telt el, munkában, de ugyanakkor, amikor ezt elmondom, a kör csinos kertje és elegáns fauteuiljei mögött feltűnt előttem egy más világ, a lövészárkok, drótakadályok, rohamozó katonák világa, amelyben utolsó nyaraimat töltöttem... Az idej nyaralásomról nem küldhetek képet a *Szinházi Élet*-nek, küldök tehát egyet régebbiről, forró, tüzes nyárról, a Strypa mellől...

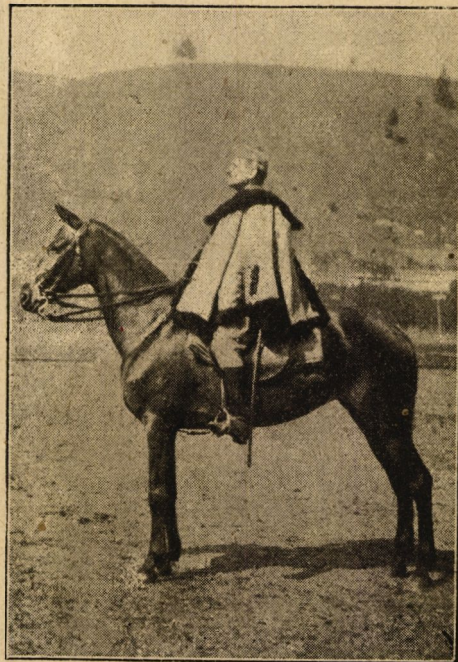
De hadd kezdjem előlről!

...A háboru kitörése óta nem „nyaraltam.“ Nem ismerem azóta azt a gondtalan kalandozást, vagy vidám pihenést, amit „nyaralás“-nak neveznek. A háboru kitörésekor 1914 nyarán bekalandoztam Spanyolországot, Franciaországot és Itáliát; rendkívül viszontagságos uton kerültem haza július 31-én, amikor követek már hazafelé, hadseregek pedig szomszéd országok felé tartottak, én még Marseilleben ültem és alig tudtam hazakerülni, Génua át...

A következő évben 1915-ben, katonának jelentkeztem, huszárönkéntes voltam, a rákövetkező évben, 1916-ban az lett a fiam is és ezt a nyarat gyaloghuszár szakaszommal Vigován töltöttem, jó hűvös lakásban, a modern higiéné nem minden kellékével felszerelve, de viszont — a föld alatt. (Mint az az idemellékelt ábrán látható is.)

Egy évvel utóbb, 1917-ben, részt vettem Kimpolung elfoglalásában és tanuja voltam, hogyan sebesült meg a fiam...

Meghatottan gondolok vissza ezekre a „nyaralásokra.“ Hiszen nem az én szórakozásaim jutnak eszembe, — abból az egyszerű okból, hogy nem voltak, — hanem azok az enyhe alkonyatok és

TANAY FRIGYES honvédhuszárhadnagy,
 az I. honvédhuszárezred ütközetvonatának
 parancsnoka 1917-ben.

hangulatos esték, amelyeken a huszárok-
nak és tisztársaimnak daloltam, he-
gedültem, elmesélgettem... Nem vol-
tam hős; ha kellett: támadtam, ha lőt-
tek: állottam; nem követtem el semmi
olyan vakmerő hőstettet, amiért nagy
medáliákat szokás osztogatni; de bol-
dog voltam, ha bajtársaimnak egy-egy
kellemes estét tudtam szerezni, ha egy
gondot tudtam elkergetni a homlokuk-
ról egy nótámmal, ha megtudtam őket
vigasztalni a hegedümmel, ha egy mo-
solyt tudtam varázsolni az ajkukra a
nótáimmal. Ez a felvillanó mosoly az
arcukon, — vagy egy könyecsepp a sze-
mükben: ez volt az én kitüntetésem,
amit büszkén vettem tudomásul s amely-
nek meghatott szívvel viselem az emlé-
két ma is.

Az idei nyár elején azután felmentet-
tek a katonai szolgálat alól. Azonban ez
a nyár sem különbözött a három előző-
től: mert mint amazokat, ugy ezt is a
„Feld“ben töltöttem, igaz, hogy nem a
harctéren, hanem Feld Zsigmondnál, a
Budapesti Színházban, ahol esténkint
felléptem. A nappalokat sem töltöttem
tétlenül: néhány mozszerrepét játsszo-
tam el s a felvételekkel augusztus else-
jén készültünk el.

Az augusztust azután a Balaton mel-
léken akartam tölteni, hogy végre...
végre én is hozzájuthassak egy kis pihe-
néshöz, amikor váratlanul újabb munká-
hoz jutottam. Hegedüs Gyula kollégám
tavaly annyit játszott, hogy most hosz-
szabb időre van szüksége, amig kipiheni
magát, s így én fogom játszani a szere-
peit a Pierre Louys „Az asszony és a
bábu“ című drámájában és Arcübasev
„Féltékenysége“ben. Így jutottam nya-

ralás helyett, pihenés helyett kettős fel-
adathoz, melyre kettőzött erővel készü-
lök. És elárulom neked, hogy a munka
közben nótákat is irtam, dalokat is
komponáltam, amelyek az ősz folyamán
jelennek meg, november havában.

Kedves barátom, képet kértél a nya-
ralásomról, — ime, nem küldhettek, mert
nem nyaraltam. De hogy hogyan sze-
rettem volna tölteni a nyarat, arról mu-
tatóba küldök szives engedelmekkel egy
fotografiát.

Szeretettel ölel, régi jó hived

Tanay Frigyes.

Utóirat. A dalaim szövegéből küldök
neked kettőt mutatóba.

DALOK A DEKUNGBÓL.

I.

*Kicsiny a dekkungom, alig férek benne.
Hát még a bánatom, benne hogyan férne?
Hogy van, hogy a bánat, palotába hálhat,
S ezer nagy szobába nem lel helyt magá-*

[nak.

*Hanem hogy irnál vagy csak úgy üzennél.
Hogy még húzol hozzám, hogy még nem*

feledtél,

Kiszedném a dekkung mind a négy olda-

[lát,

Röpüljön a bánat, találjon más tanyát.

II.

*Geleji Kis Rozál, rossz híredet hallom,
Ha Rólad beszélnek idekinn a svarmon,
Azt mondják, másnak jársz selyem*

[viganóba.

Másnak a virágja nyilik ablakodba.

*Nem adok én semmit a sok szíreszóra,
Majd csak otthon termek a kis kaputok-*

[ba,

De hogyha megbánom, hogy valaha

[hittem,

Geleji Kis Rozál, — verjen meg az Isten.

*Csillagtalán sötét éjjel el-el járok Hozzád,
Csillagtalán sötét éjjel huzatom a nótád.
Csillagtalán sötét éjjel, hogy ne lássa*

[senki,

Mikor könnyem, fájó könnyem arcom

[végig önti.

Csillagtalán sötét éjjel, ha elszáll a

[lelkem,

*Csillagtalán sötét éjjel temessenek engem,
Vadvirágos sötét erdők ássátok el testem,
De keresztet ne tegyetek, eleget viseltem,*

[de sokat viseltem.

TANAY FRIGYES és FERENCZY KÁROLY
próba után egy Aréna-úti vendéglőben.

Pallay Anna táncosnő tanít

A Magyar királyi Operaház táncprimadonnája táncakadémiát nyit.

A ballett újjászületésének egyik legnagyobb bizonyossága Pallay Anna táncművészete. Az operaházban egészen új táncstílust honosított meg. A régi olasz sablonoktól eltérően, a klasszikus, modern és karakter táncokat tökéletes megérzéssel lejt.

Az orosz ballett példájára briliáns és ötletes lépésekkel táncol. Pallay Anna a plasztikus mozdulatokra és az egyéni mimikára helyezi a fősúlyt.

Élénk emlékezetünkben van számos kiváló alakítása: Magyar táncgyűveleg, A csodaváza, Coppélia, Sylvia, A törpe gránátos, Babatündér, A fából faragott királyfi, Amor játéka, Prometheus ballettben és némajátékban; továbbá A zsidónő, Lakmé, Carmen, Sámson és Delila, A próféta, A trubadur, Faust, Bánk bán, A király mondta, Sába királynője, Othello mesél című operák táncbevételeiben. Ez mindmegannyi felejthetetlen, esztetikus táncprodukció.

Amikor a színpadra perdül, nemcsak a nézőtérrel bámulják virtuóz technikáját és kifejezéssel teljes színjátszó képességét, hanem a körülötte sereglő ballettkar

tagjai is irigyen gyönyörködnek grációzus, ritmikus és illuziót keltő művészetében. Tagadhatatlanul veleszületett tánc talentuma, különösen temperamentumos kigyózó kar- és kézmozdulataiban érvényesül jellemzően.

Pallay Anna a háború kitörése előtt a külföldön is vendégszerepelt. Fellépett Berlinben, az udvari operaházban, ezenkívül Párisban és Londonban is. Mindenütt fényes szerződési ajánlatokat kapott, de ő inkább itt maradt hazájában. Legutóbb a jótékonyélel hangversenyeken való számos, sikerült közreműködéséért a király a hadiékítményes érdemkereszttel tüntette ki a művésznőt. Nem csoda tehát, ha ily sokoldalú és ragyogó táncfenomén, osztatlan és megérdemelt tetszést arat.

Most Pallay Anna táncakadémiát nyit. A sablonos táncok helyett a tánc ritmikájában, a test hullámzó vonalainak gyönyörű kiélezésében találja meg törekvéseinek célját.

Pallay Anna neve ma fogalom. Artisztikus táncában ép úgy megtalálható az abszolút technika, mint a test mozdulatainak érvényre juttatása, az egyéni grácia és a ritmus örök értéke.

Amikor Pallay Anna táncakadémiát nyit, amikor tanítványai fognak köréje gyülekezni, csak a maga egyéniségét adhatja oda és táncművészetének csodás

Tanay mint szakaszvezető.

Tanay fürdés előtt.

Tanay Frigyes és Tanay Ferenc

értékeit. Ezért lesz művészi azoknak tánc-
ca is, kik erre az akadémiára járnak.

Az intézetnek lesz művészképző tan-
folyama. Itt azok fognak találkozni, akik
a legmagasabb foku művészi táncot akar-
ják elsajátítani, akik táncművészi pályára
készülnek.

Lesz tanfolyam azok számára is, akik
csak kedvtelésből kívánják a táncművés-
zetet tanulni, akik egy-egy előadás,
vagy estély keretében mutatják be tu-
dásukat.

Az akadémia külön gondot fordít a
szalontáncok tanítására, amelyet felnőt-
tek és gyermekek, külön-külön tanfo-
lyamok keretében tanulnak.

A nagyszabású program felöleli mind-
azt, ami a modern tánc kultuszához tar-
tozik: a mimikai, plasztikai, orcheszti-
kai, rithmikai gyakorlatokat és a szín-
padi játékot is.

Már széltében-hosszában beszélnek a
fővárosban a művésznő vállalkozásáról,
amely a szenzáció erejével hat.

Az intézet Koronaherceg-utca 3. szám
alatt nyílik meg, szeptember elején.

KÖKENY ILONA Mariebadban.

SOLTI HERMIN és KIRÁLY ERNŐ
a Tátrában.

Az első magyar budai színelőadást 1790.
okt. 25-én, csütörtökön tartották meg; színre-
került Simai Kristóf piarista tanárnak: „Igaz
— Házi egy kegyes jó Atya” 5 felvonásos
„mulatságos játék” c. szindarabja, melyet né-
metből „Der Bürgermeister” c. színműből ma-
gyarosított és ugyanezen darabot okt. 28-án a
pesti színpadon is adták.

Az „Ezer év” című látványosság századik
előadása 1896. aug. 25-én volt a Népszínház-
ban.

HARASZTHI MICI, KIRÁLY ERNŐ, RÓNAY
LICI a Tátrában

Három darab és egy operett

A Belvárosi Színház új műsora.

Meg volt a premier, láttuk a *Belvárosi Színház* szeszonyító műsorát és elmondhatjuk, hozta mindazt, amit egy színház hozhat az ő közönségének. A műsor gerince három egyfelvonásos és egy operett. Az első idegen, a címe *Varieté*, a szerzője pedig *Heinrich Mann*, akit hazájában, Németországban immár klaszszikusnak tartanak.

A darab rövid tartalma a következő: Léda táncosnő a karmesterével szerződést keres. Beállítanak Fein direktorhoz és lejátsszák az attrakciójukat, egy bizarr pantomimet. A direktor el van ragadtatva, de még sem szerződteti őket, Fred züllött házasetét kifogásolja és üzleti szempontból is károsnak tartja, ha a primadonna a karmesterrel túlságosan jóban van. A varieté világ azonban nagy és Fred egy trükkel, egy scenirozott öngyilkossággal mégis szerződéshez jut.

Mészáros Giza és Gellért Lajos viszik a két főszerepben diadalra a darabot.

Sorban a második *Harsányi Zsolt* dramolettje, a címe *Ugyanaz balra*. A kis darab azt a melegséget fösztí, amelyet egy fáradt férj a kedves metressz körében érez. A metresszhez vendég érkezik, nem a barát, hanem a „rossz utra” tért lány nővére, aki hat év után először látogatja meg a hugát. Kiderül

aztán, hogy a „tiszteességes” nő szeretőt tart, nem tud hat évig egy férfit szeretni, viszont a „kitartott” hűséges és gyermeke van, akít imád. Csengetnek. A férfi érkezik, aki nem más, mint a metressz barátja és a nővér férje egy személyben, aki itt találja meg azt a melegséget, amit a feleségénél nem talált...

A régiek közül *Mészáros Giza*, az ujak közül *Szentgyörgyi Márta* és *Körmendy Kálmán* játsszanak kitünő szerepeket.

A harmadik kis darab címe a *Virágosbolt*, szerzője *Zilahy Lajos* és a főhőse egy kis virágos lány, aki hiába várja, hogy a vőlegénye előlépjen a hivatalában, hogy feleségül vehesse őt. Egy idősebb urnak, aki állandó vásárlója a kis Vilmának: elpanaszolja a nagy bajt, szidja a pénzügyminisztert, aki hátráltatja a boldogságukat. A bácsi megígéri, hogy közbejár és kiderül, hogy a protegáló maga a pénzügyminiszter volt.

Ilosvay Rózi játssza a kislányt, nagyon kedvesen.

A prózai darabok mellett van egy kis operett, a címe *A kék orgonák*. Egy nő szerelmes egy ifjuba. Az ifju is bomlik egy nőért, de közéjük áll egy koros ur. Az ifju elbujik és a koros urat, aki szerelmes, bolondítja a fiatal nő, nem veszi komolyan, csak ugratja, de a legrosszabbkor, mert megérkezik a férj. A férj tetteleg inzultálja az öreg urat, de rettenetes baj történik. Kiderül, hogy az öreg ur nem volt más, mint a férj hivatalfőnöke. Mit tesz ilyenkor a férj? Leta-

KRAMMER TERÉZ Stoószfürdön, az öt ünneplő gyermekek között

gadja a feleségét. Hogy azonban mégis hihető legyen a dolog, feleségül vállalja a nevelőasszonyt, aki a pad mögött az elbujtatott urral csókolózzott.

Kökény Ilona és Boross Géza jut két hálás szerephez az operettnben, amelynek szövege épp oly mulatságos, mint amilyen kitűnő a muzsikája.

A négy darab mellett Kökény Ilona, Ilosvay Rózi és Boross Géza szólónak, Szöllősi Zsigmond, Békefi László és Szenes Béla tréfákat irtak: tehát a műsor teljes és igazán nagy sikert aratott, amelyben a fent említetteken kívül Korthy Mirának, Rajna Alicenak, Huszár Irénnek, Békefi Lászlónak, Bánóczy Dezsőnek nagy része van.

A JÓ PÖRKÖLT. Pállya Celestin, a kiváló magyar festő, annyiféle mesterséghez ért, hogy nem is lehet számon tartani. Magy készítette hegedűi messze földön híresek. Cipőit is maga csinálja, elsőrangú mechanikus, soffőr, szóval — ezermester, ami bizony annyira igénybe veszi idejét, hogy gyakran az ebédről is megfeledkezik. Egy alkalommal épen csak hogy abbahagyta a munkát, rohant vacsorázni s nagyon is meglátszott a kezén, hogy dolgozott. Vele vacsorázott dr. Steiner Béla ügyvéd, a művészasztal egyik tagja is.

Pállya mester jóízűen eszi a borjupörköltet:

— Felséges ez a pörkölt — mondja asztaltársának. — Az ember mind a tíz ujját megnyalhatja utána.

— Nem ajánlom — jegyzi meg kurtán az ügyvéd.

Pállya Celestin az ujjaira néz s flegmatikusan mondja:

— Igaza van, előbb meg kell mosni az ujjamat.

OROSZORSZÁG. A Zsarden táncosnői Kornilov tábornokról és hites feleségéről, egy pesti táncosnőről beszélgettek. Amikor ezt a témát letárgyalták, rátertek a többi Oroszországba kivándorolt magyar táncosnőre, akik szintén hatalmas és gazdag pártfogót szereztek maguknak, ha nem is a „hites férj” címe révén. Egy pisze, szőke szépség végül megjegyezte, hogy ezekben a szerelmi ügyekben Adorján Andor a legjáratosabb és a legtájékozottabb.

— Hogy mondhatsz ilyet — vágott közbe egy barna parket-táncosnő. — Mit érthet egy újságíró az ilyen szerelmi ügyekhez?

— Hát nem ovastad Adorján Andor híres oroszországi újságcikkeit? Mindenki tudja, hogy ő legjáratosabb az oroszországi — **viszonyokban.**

RÁTKAI KÁRTYÁZIK NAGY ENDRÉVEL.

Kutató köruton

Gödöllön és Bessnyön.

A gödöllői Öreghegy jobb oldalán nyaralnak Kürti József, Kaffkáné Hegyesi Mari és Dezsóné, Ligeti Juliska családjaikkal. Nem is villák ezek, hanem tanyák, tanyarendszerű ősi kuriák. Nagy, egészséges, öblös, hófehérre meszelt szobákkal, gazdasági épületekkel és föl a hegynek, egész az erdőkig hatalmas szőlőkertekkel. Egy jó kiáltásnyira vannak a házak egymástól, úgy, hogy — ha valaki fölmegy a saját kertjébe, kürtszó segítségével hívhatják csak elő. Az első színészvilla Kürti Józsefé.

Kürtit nagy lapáttal a kezében, homokos taligával bajlódva találtuk. Egész nap ingujjban dolgozik, az udvarát tölti fel homokkal, és az udvar elején virágágyakat csinál, de olyan ügyesen, hogy sok kertésznek is dicsőségére válnék.

Jó félórányi járásra, egész magányos helyen, egy nagy erdő alatt lakik Kaffkáné Hegyesi Mari, a Nemzeti Színház új örökös tagja, leányával és doktorátusra készülő hadnagy fiával.

Hegyesi Marit nem találtuk otthon, éppen fönnt járt az erdőn.

Estefelé, négy nagy skót juhászkutya

HEGEDŰS GYULA két hétig feküdt betegen Máriabesznyőn. Ott kereste fel a *Színházi Élet* fotóriportere a lábadozó művészt, aki szerencsére már utban van a teljes gyógyulás felé és nemsokára beköltözik Budapestre

rohant be a kapu felől, végig a hosszú parkon, ezek jelezték, hogy urnőjük jönni fog. A kutyák megint visszarahantak és a kapu felől Hegyesi Mari olyan jól ismert alakja tűnt fel kutyáitól körülugráltan.

Hegyesi Mari tiltakozott a nyilvános szereplés ellen, magáról csak azt mondta el, hogy minden gyönyörűsége kutyáival az erdőkben való bolyongásban telik, és hogy hamarosan játszani fog a Nemzeti Színházban. Hegyesi Mari villája alatt egy jó hajításnyira lakik Dezsóné Ligeti Juliska két kis leányával, a régi Blahánéféle villában. Ebben a villában látogatta meg Blahánét Erzsébet királyné lóháton, és a „Piros bugyelláris”-bani szerepe néven, szép Török Zsófiának szólitotta.

Itt, a gerendás fehér szobákban énekelte Blaháné reggelenként „Eresz alatt fészkel a fecske” kedvenc dalát, amelylyel mindig az ablakához csalta az erdőben lovagló Erzsébet királynét.

A verandán egy Blaháné-émléktábla áll. Itt éli most nyári napjait Ligeti Juliska, aki minden idejét gazdálkodással tölti el és nemsokára szüretelni fog öreg

FALUDI JENŐNÉ és BALASSA JENŐNÉ
gyermekükkel Máriabesznyőn.

Papp fől.

A máriabesnyői fiatalság így szórakozik.
Papp főlv.

NÁDAI BÉLA családjával Máriabesnyőn.
Papp főlv.

hegyi szőlőbirtokán.

A gödöllői Öreg hegyről lekanyarodva, szép erdei gyalogut vezet Mária-Besnyőre, a híres zarándokhelyre, ahol mindjárt az országot mellett tündöklük fel-tűnő szépségében Hegedüs Gyula villája. Nagy, rendezett park vezet a villához, a verandán Hegedüs saját ejtette szarvas-agancsok. Hegedüs beteg, fogolyra vadászott, és a ravasz, szeles időkre nem számítva, könnyen öltözködött és úgy meghűlt, hogy napokig ágyban fekvő beteg volt. Már jobban van, csendesen, visszavonultan él, és azt mondja, azzal szórakozik, vigyáz, nehogy szórakoztassák és ha nem untatják, sohase mutatkozik.

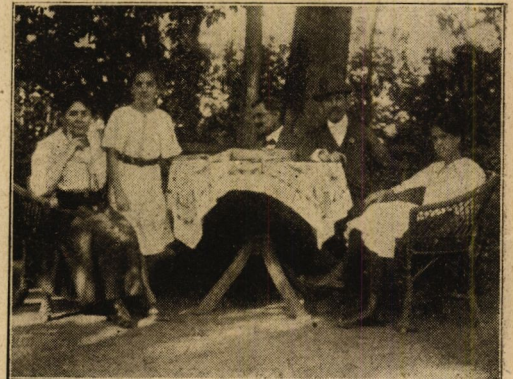
Hegedüsék közeli szomszédságában nyaral Náday Béla feleségével, Tasnády Ilonával, Tolnay Ákos, a Fészek igazgatója villájában.

Náday és Tolnai nagyszerűen szórakoznak. Lovagolnak, bicikliznek, főstének, furnak-faragnak, a kertben száraz ágon hintáznak. Ők járnak biciklin a boltokba, az asszonyoknak élelmiszert beszerezni és egész nap ezekből fakadó viceket faragnak. Megkértük Nádayt, hogy mondjon a *Színházi Élet* számára is valami jó viccet. És mondott. Ezt mondta: „Élelmiszerbeszerzés.“ Ez egy igazi jó vicc.

A patakon át, az erdők során tündöklük Basa bácsi mesháza.

Közvetlen mellette nyaralnak Faludy Jenőék.

Egymás mellett lakik a két magyar Castor és Polluox Balassa Jenő tizenöt éves János fia és Faludi Jenő tizenöt éves János fia. A két jóbarát, akik ugy

STEPHANIDESZ KÁROLY
a Vígsház karmestere családi körben nyaral.

filozofálnak, mint két öreg bölcs, együtt jár mindenhová és természetesen egy leányba szerelmes. Az imádott leányhoz szonettet irtak, Faludi János irta a verset és Balassa a zenét, amelyet egy fényes estély alkalmával mutattak be a szerzők, Besnyő illusztris nyaraló közönsége előtt számottevő sikerrel.

Faludi Jánost, mint a tehetséges fiatal író, külön interjuoltuk meg, aki nagy lelkesedéssel, de természetes hangon mondta el, hogy huszonnégy éves korában átveszi apjától a Vigszínház igazgatását, ő maga írja majd a darabokat és Balassa János lesz a kedvenc színésze, akit már öt év óta magának nevel.

Nem is sejtettük, amikor elindultunk bessnyői riport-kirándulásunkra, hogy ott a színház és művészet fejlődésének ilyen szép és biztató törekvőivel találkozunk.

Szigethy Erzs.

Az *első* magyar énekes bohózat Borss Daniél: „Kocsonyák“ című darabja volt, amelyet 1765-ben adtak elő. A magyar népeletet mutatja be homoru és domboru tükörben, de mindig jóízű tréfával cícomázva.

K. HEGYESI MARI gyermekeivel Gödöllőn.
Papp fölv.

KÜRTHY JÓZSEF Gödöllőn.

Papp fölv.

KÜRTHY JÓZSEF családjával.

Ujságírónap az Amerikai Parkban

Az utolsó szezonban sok vidám és kedves mulatság folyt le: — emlékezzünk csak a sok jól sikerült katonai ünnepélyre — de egyik sem volt olyan ötletes, közvetlen és szórakoztató, amilyen az Ujságírónap lesz az Amerikai Parkban. És ha a tavalyi ünnepeknek megvolt az a rokonszenves és jóleső mellettudata, hogy az, aki szórakozik a produkcióin, gyönyörködik a látványosságaiában, és élvezi a mulatságait: ugyanakkor egy nemes és jótékony cselekedetet művel, mert a beléptidijával egy jótékony alapot növel — akkor az ujságíró-ünnepélynek különösen nagy sikere kell, hogy legyen, mert ezt a budapesti mulatságot az ujságíró-társadalom egyik legszebb és legnemesebb intézményének, az Ujságírók Betegpénztárának a javára rendezik. Nekünk itt el lehetne érzékenykednünk és érzelgős hangon lehetne felhívni a közönség figyelmét erre a mulatságra, hiszen hosszú idő után először esik meg ismét, hogy a magyar sajtó munkásai, miután évek hosszú során át — és a háborus évek itt nem kétszeresen, hanem tízszeresen, százszorosan számítanak! — a mások jótékony intézményeit szolgálták, most a saját jóléti intézményük javára rendeznek mulatságot.

Az érzelgősségnek azonban nincs helye: a közönség jól tudja, hogy amint a magyar ujságíróktól kapja a legfrissebb, legötletesebb, legélénkebb lapokat, az ő mulatságukon fogja kapni a legvidámabb, legkellemesebb, legváltozatosabb szórakozásokat.

A nagy tömegek befogadására különösen alkalmas Amerikai Parkban lesz ez az ünnepély, a jövő hónap elején, szeptember 10-én. A meglepetéseknek, a vidámságnak olyan ünnepélye lesz, amelyet ritkán élvezett a pesti közönség. A részleteket egyelőre nem szabad nyilvánosságra hozni, — annyit azonban már is el lehet árulni, hogy a Casino de Paris épületében óriási álarcosbál lesz; hogy hosszú idő után először ezen az ünnepélyen fogja hallani a közönség Nagy Endrét, aki a Békeszínpadon fogja bekonferálni a legkitünőbb kabarészámokat, hogy az Amerikai Park rengeteg terme, színpadja, emelvénye, nyitott előadási helyisége, mind, mind a legvidámabb előadások színhelye lesz: mindegyik színpadnak más-más igazgatója lesz — a legkiválóbb és legnépszerűbb pesti színészek — és ezek az igazgatók fogják összeállítani az egyes színpadok műsorát. Annyi előadás lesz, hogy még az Alpesi falu helyiségére is jut egy: ott is lesz varieté-előadás. Az egyes produkciók körül színészek lesznek a kikiáltók, szólni

Harasztly Mici, Király Ernő, Rónay Lili társaságában a Színházi Élet Solti-Számával Trencsenteplitzen.

fognak a zenekarok; az egyik zenekar ki-
zárólag Zerkovitz Béla népszerű műveit
fogja játszani, a szerző személyes vezény-
lete mellett.

Ezek azonban csak apró részletek;

egyelőre forr és kavargó az egész ujság-
író és színésztársadalom, hogy az Ujság-
írók napját minél szebbé, változatosabbá
és mulatságosabbá tegye az Amerikai
Parkban.

A telepi művészek

— Százados-út, művésztelep!“ — mon-
dom a konfliskocsisnak.

A gebe, amely hadibrakot ropogtat,
hirtelen sunyin csapkod két lankadt fü-
lével, még széjjelebb veti girhes lábait,
amikor gazdájához a fenti megszólítást
intézem.

— Na kocsis, hát mi lesz!

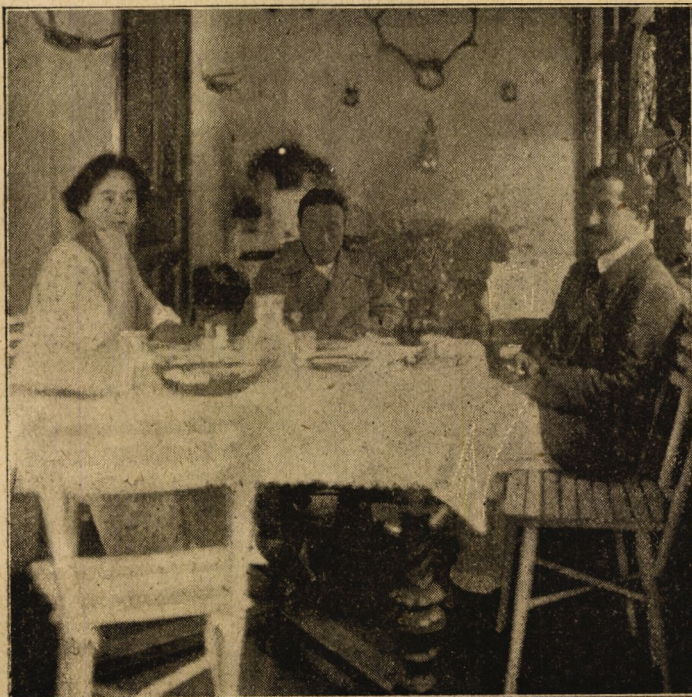
— Én már csak mennék kérem, de a
jószág, tetszik látni a tempóján, az isten-
nek sem akar oda kimenni!

Hát akkor megyünk villamoson —
oda ki ...

Ez az „oda ki“ nevezetes helye a fővá-
rosi művészvilágnak — ez, röviden: „a
telep“, teljes néven a székesfőváros mű-
vésztelepe. A fővárosi kenyérgyár tö-
szomszédságában fekszik ez a léckerítés-

sel körülvett hatalmas terület, amelyen
tizenöt nagy műteremvilla van huszon-
nyolc műteremmel. Aki a modern ma-
gyar művészet — de különösen szobrász-
művészet — történetét meg fogja írni,
külön fejezetet fog ennek a telepnek
szentelni. Hajdanában, amikor még béke
honolt e földön, angol cottage városrés-
nek tarthatta bárki ezt a kis elkülönített
világot. Zöld pázsítján kecses járásu,
finomkodó kis lányok játszadoztak ildó-
mosan; virágágyai felett a székesfővárosi
respektus szelleme lengett. Finom kavi-
csos útjain hanyag eleganciájú delnők
lépkedtek s bájos mosolylyal üdvözölték
egymást, mint Watteau és Boucher gá-
láns hölgyei ...

A régi „békebeli“ állapotokat némileg
megváltoztatta a háborus idő, vagy tet-
szetösebben: a konjunktura. Már a régi

HEGEDŰS GYULÁNÉ, HEGEDŰS GYULA
vendégükkel ebédelnek máriabesnyői villájukban

léckerítés sem olyan, mint volt azelőtt. Most például egészen új motívumokat látni itt-ott a kerítésen. Még pedig drága motívumokat! Ne tessék azonban azt hinni, hogy ezeket a szobrászok faragták. Korántsem! Inkább a szobrásznék gondoskodásából kerültek e motívumok oda. Tyúkokból, csirkékből állanak ezek a díszítő motívumok, amelyekből a belső nagy téren is elég nagy számban találunk szép példányokat: ketrecekben, rögtönzött ólakban hizlalják a baromfit a telepi asszonyok. A pázsiton kérem, akkora fű nőtt, hogy a délafrikai mezők is megirigyelhetnék. Néhányan azt javasolták, hogy tartsanak közös kecskéket a pampuson s a tejihiányt így megoldhatnák a telepen. Am a skrupulusabbak azzal vetették el e gyönyörű tervet, hogy a gyermekek fejöcskét játszanának a kecskével s a kecske is megmaradna és jóllakna ugyan, de ők nem. Egyébként az ildomos gyermekek is az új konjunkturák hatása alatt vannak kissé, hogy szeliden fejezzük ki magunkat: szertelepek lettek és önállóbbak. Ha például nézeteltérés akad közöttük, apjuk vésőjével, kalapácsával s különféle mintázó eszközökkel intézik el egymás között. Egyes kis-kisasszonykák, meg hogy „pukkasszák“ a másik kisasszonykákat, egyszerűen kiviszik a papa műterméből a kismintát, terrakottát, gipszfigurát s öلبen babusgatják, hogy minden szem megakadjon rajta! Ennek a gyermekcsend-

PASZTOR JANOS munkaközben

életnek rendszeren verés és sirás a vége s ha tömegesen intéződnek el a verések, elég hangos a csendélet, mert annyi gyermek van itt, hogy pontos és megbízható statisztikát nem kaptam róluk. Igaz, hogy jótékonyági háborus attrakciónak lehetne ajánlani e gyermeksergeg együttes bemutatását, mert az egyik szép, a másik

A művésztelep gyermekeinek egy része.

FÖLDES SZABÓ JÁNOS követ tör

szebb, a harmadik gyönyörű, a többi fokozatra pedig már kifejezést sem lehet találni!

Szegénykék, kár, hogy akadályozva vannak a szabad mozgásban és szaladgálásban; mert ezek a katonapapák még a telepen is meghonosították a háborus vonatkozásokat. A pázsit egy részét s a házak táját ugyanis teljesen veteményes kertekké varázsolták át a művész urak s ma már például nem rózsafa nyílik a házak előtt s nem vadszőlő kuszik föl a kis villaépületekre, hanem kalarábé, sárga-

SZENTGYÖRGYI ISTVÁN, a telep nagy Kristófja, két kis Kristóffal a vállán

répa, krumpli és mindenféle zöldség virul és terül itt az ablakok alatt.

Nehogy azonban határvillongás támadjon a parcellák körül, a művész urak, akiknek nagy része háboruban járt, egyszerűen körüldrótsövényezték a maguk parcelláját. A Strobl Zsigmond parcelláját például, úgy ahogy van, be lehetne mutatni a hadi kiállításon „Ideális drótsövénykerítés“ néven. Igaz, hogy meg is látszik az eredménye, a műterme torná-

VASS VIKTOR és megrendelői

cának karfáin már nem tud több paradicsomot elhelyezni a bájos Stroblné.

Am a többi asszonynak sincs oka panaszkodni. Ezek az asszonyok és a családjeik nem fognak a zöldséges bódék előtt ácsorogni! Kifogtak a zöldségbajon! A telep nagy kapujára bátran kiirathatná a város: „mintaveteményes kertek.“

Am háziasszonyi mivoltukra is büszkék lehetnek — a férjeik ... Hogy valamenynyien szépek, bájosak és bohémesen szertetreméltóak, erre a Fészek művészklub látgatói a tanuk. A „telepi hölgyek“ elnevezés itt mindenkor fogalom volt.

És milyen ötletesek! Az egyik asszonynak nemrég például az az ötlete támadt, hogy meg kellene próbálkozni — kávétermeléssel. Az idea, természetesen roppantul megtetszett.

— Igen ám, — mondotta az egyik, — de úgy tudom, a kávécsérjét állandóan öntözni kell!

SIDLÓ FERENC és a pikkelyes hintalova

— Akkor rendben van minden! — élvez a titkos gyülekezés egy másik szépe.
— Itt van Szeszák Ferenc!

Hol! Hol van! — kiáltották a többiek!
— Na, úgy értettem, hogy ő lesz a lo-
csoló!

Szeszák mester ugyanis arról nevezetes a telepen és környékén, hogy folyton öntöz és locsol. Szakad a zápor, vagy hetes eső esik, Szeszák öntözi a kertjét rendületlenül. „Mennél több, annál jobb” jel-
szóval. Pár nap mulva azonban nagy esemény történt a telepen, ami egy időre véget vetett a kávétermelési tervnek. Szentgyörgyi István, a kiváló szobrász ugyanis öt kiló valódi, finom ceyloni kávé-t kapott egy munkájáért. A titok kipattant s azóta annyi fekete kávé-t fogyasztanak a telep lakói Szentgyörgyinél, hogy egy

konstantinápolyi kávémérés évi fogyasztása is eltörpül mellette. Ha valaki a Szentgyörgyi műtermét keresi a telepen, tessék csak a finom kávéillat szerint tájékozódni . . .

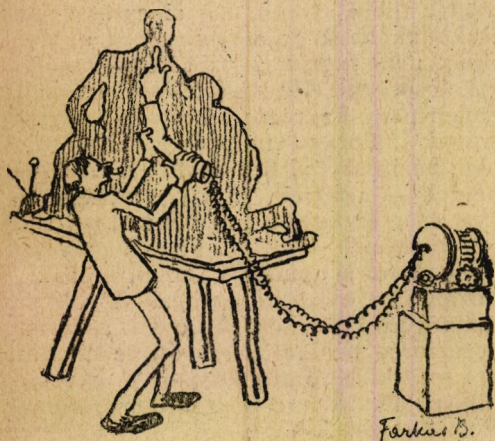
Az ilyen csereügylet egyébként kezd meghonosodni a telepen. Strobl Zsiga a multkor 100 üveg kitűnő tokaji aszút kapott egy kisebb munkájáért. Nagyszerű bor (minden látogatójának melegen ajánlom), Zsiga barátunk ezzel kínálja a nagy- és főhercegeket, mágnasokat és a többi előkelő megrendelőit. A műterme egyébként tele van jelenleg az

KALLÓS EDE, a telep kapitánya

osztrák-magyar ármádia vezéreinek mellszobrával — nagy részük már ki is volt állítva.

Lányi Dezső is eldicsekedhetik azzal, hogy őrmester létére excellenciás vezérek — álltak előtte: — modellt! A háboru elején hősi tetteket is követett el. A szép hangzású rokitnói mocsarakhoz fűződik e hősi cselekedete, ahol több katonát megmentett a mocsárbafuladástól. A rossznyelvű telepi hitelesség azonban úgy mondja el Lányi vitézségét, hogy ott egyetlen katona sem járt s a rettenthetlen erejű szobrászművész csak önmagát mentette meg a megfulladástól (jobb kezével kihuzta ballábát egy kis vizes pocolyából). Ne kutassuk a valót: Lányi kitudtetést kapott a rokitnói kaland után! Mostanában állatszobrokat mintáz s az állatkert valamennyi fenevadját megörökítette már bronzban és márványban. Lendli direktor figyelmeztette a leopárdokat, tigriseket, medvéket, hiuzokat, hogy ne

Farkas B.

MARGÓ EDE saját találmányu villamos önműködő mintázó keze

sokat mozogjanak, amikor Lányi ur min-tázza őket . . . Lányi barátunk egyed-ként nagyvállalkozó is, kömegmunkáló telepe van . . .

Mint mondtuk, a telepnek csaknem minden második művésze katona, ami nem is csoda. Csupa izmos, erős legény lakik itt, direkt a hadsereg örömei az ilyen legények. *Siklódi Lőrinc* például még a kánikulában sem veti le katonas-köpenyét s oly büszkén lépdél a telepen, mint egy Napoleon, miközben gyönyörű fekete szakállát harcedzett kezével simo-gatja. *Gémes Gindert* is katona, jelenleg

LANYI DEZSŐ saját külön telepén

tánya ő . . . Van is respektusa, ha délce-gen végigcsörtet a telepen! . . .

Ez a háború és a sok telepi katona egészen kedvét szegte a szegény *Beszé-des Lászlónak*, aki régebben afrikai ka-landjairól mondott el vakmerő és merész dolgokat. Próbálja meg most! . . .

Nem kell azonban azt hinni, hogy a telepen a vidám élet mellett szünetel a munka. Tele mindegyik művész munká-
val, megrendeléssel s benn a műtermek-ben igazán komoly és nagyszerű lendü-
lettel folyik a munka. *Margó Ede* például annyira tele van munkával, hogy kény-
telen volt a villanyos önműködő mintázó-
kezet feltalálni s a Fészekbe is mást fog
maga helyett küldeni, mert nem ér rá.

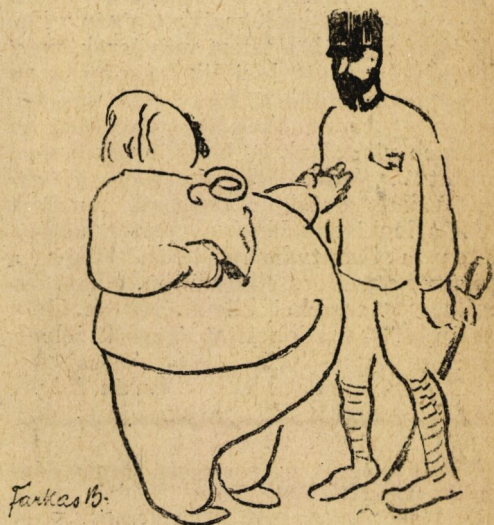
Pásztor János is „nagyszerűen“ dolgo-
zik s ha eltikkad a munkában, leakasztja
oldaláról a butykost s csillapítja — mun-
kaszomját. *Vass Viktor*, a telep *Riesen-*

SZESZÁK FERENC, a telep „Vizöntője“

Szerbiában szolgál s lenézi az itthoniakat, mert ott még álmában is malacpecsenyét eszik. Katonatiszt *Földes Szabó János* a szobrász is, aki annyira beleszokott a katonauiformisba, hogy még munkaköz-
ben is abban dolgozik. Derék felesége kénytelen odavinni hozzá az ebédet. *Dr. Medgyessi Ferenc* jelenleg mint orvos működik egy vidéki kórházban s csak este mintáz, de óvatosan ügyel, nehogy a kétféle mesterségét összezsúrolja. *Kara* a szobrász, aki büszke, mint *Gara*, aki nádor vala, szintén katona. A fiatal *Gábor Móric*, a festő is az. Szegény, eleget buslakodik, — a felesége miatt — amiért egész nap nincs otthon. A bájos kis asz-
szonyka ugyanis másodéves egyetemi hallgató s miután a telepen még nincs egyetem, kénytelen a városba bejárni.

Két orosz fogságban levő tagja is van a telepnek. Az itthonlevők között a leg-nagyobb sarzsi: *Kallós Ede*, a *Vörös-marty-emlékmű* halhatatlan alkotója. A kapitányságig vitte, szóval a telep kapi-

BASCH ARPAD és SIKLÓDI LŐRINC,
a jó szomszédok

STROBL ZSIGA fogadja megrendelőit

amorette el van halmozva siremlék-megrendeléssel s a szomorú hadiözvegyektől illő meghatottsággal veszi át a sirverseket.

Pongrácz Szigfrid, az Erzsébet-pályamű első díjasa most abbahagyta a primadonának mintázását s az Erzsébet-művén dolgozik nagy ambícióval. Horváth Géza, a romániai internáltságból hazatért fiatal szobrász is erősen nekifeküdt a munkának. Szász Vilmos, a telep legmagasabb embere a legkisebb szobrokat csinálja. Sidló Ferenc, a pikkelyes faló alkotója (a Deák-téri Aldoatkésztség-szobor kitűnő alkotója) mint angol gentlemann (békéidőbeli angol) jár-kezel a telepen s újabb alkotáson töri a fejét. Basch Árpád, az ismert illusztrátor, soványító kurára adta magát, egész nap szorgalmasan dolgozik. Pór Bertalan, a jeles festő Siófokon üdül és keresi a pénzeket; a felesége — orvosnő — hasonlót cselekszik. Czigány Dezsőt ritkán látják a telepi művészek, mert feleségével együtt biciklin jön-megy s oly gyorsan repülnek, hogy csak egy kubista festő tudná őket lefesteni. Még ha a telepen vizitelnék is, biciklin teszik meg az utat... Kádár Béla egy nagy gyógyfürdő-vállalat freskóin dolgozik, amelyek közül a legkisebb harminc méter hosszú. Tultesz a Csontváry-mesteren. Hogy a kitűzött határidőre elkészüljön, elhatározza, hogy gyermekei közül erre az időre „néhányat” — adoptáltat. Tessék jelentkezni!

Ivván Ede.

Az első magyar nyelvű budai színelőadás (műkedvelőkkel) 1784. Szent András hava (okt.) 14-ik napján volt. Színrekerült: „Gróf Waltron avagy a Subordinatio”. „Egy szomorú játék öt részkebe foglaltatva.” Magyarra fordította Kónyi János strása mester.

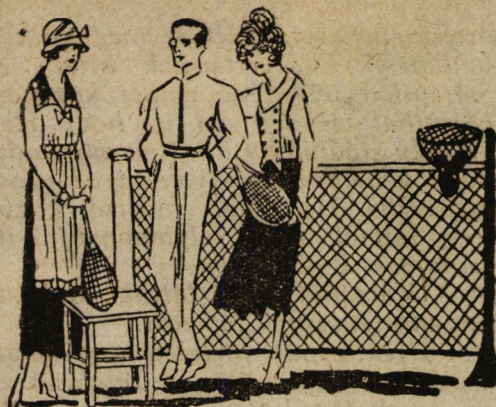
Bálint Erna

Egy új név van a Fővárosi Nyári Színház plakátjain. A legnagyobb sikerű budai operettnek, Farkas Imre Tul a nagy Krivánon-jának egyik fő női szerepét vette át a fiatal művésznő: Bálint Erna. Lesznek, akik még emlékeznek reá: a Vigszínház iskolájának volt egyik legtehetségesebb tagja, majd az Apolló kabaréban játszott rövid ideig és most viszont láttuk azon a területen, ahol egészen otthon van: egy operett női főszerepében. Meglepő volt a hozzáértők szemében is az a fiataloknál ritkán tapasztalható készség, amellyel Bálint Erna eljátszotta Enát, a Tul a nagy Krivánon-ban. Kedvesség, ötletesség, vídamság, kitűnő megjelenés, csinos hang és nagyszerű tánc... ezeket kell róla először papírra vetni és azt hisszük már ez magában véve is elegendő megjósolni, hogy Bálint Ernának még sok jó szerepe lesz az operett-színpadon

BÁLINT ERNA

Dióssy rajza.

MAGA CSAK TUDJA

INTIM PISTA, ki az a nő, aki olyan feltűnően hasonlít Fedák Sárihoz?

— Alighanem Záborszky Józsefné, egy bőrnagykereskedő felesége az, a kit láttak. Ő az, akit már nagyon sokszor néztek Fedáknak. Legutóbb is Kökény Ilona a nyakába ugrott az utcán. Pedig nagyon jól tudta, hogy Fedák Sári most a tátrai hegyeket mássza turista-nadrágban.

— Csak nem tesz veszélyes kirándulásokat?

— De még mennyire! Zsazsa igazán nem riad vissza egy kis életveszedelemtől. Mikor barátai óvatosságra intik, azt feleli, hogy ez az ő élete. Ezért érdemes élnie. És nekivág olyan turáknak, hogy öreg tátrai sportsmanek csodálattal nézik.

— Jaj, de nagyszerű nő a Zsazsa, nem hiába az ideálunk.

— Tudják-e, ki a legboldogabb ember most Pesten? Ruttkay György. Táviratot kapott Vészi Margittól Münchenből, hogy a „Keringő”-nek a bajorok fővárosában igazi őszinte sikere volt. És az öröme annál nagyobb, mert Münchenben töltötte a diákéveit és ott irta a Keringőnek két felvonását. Így aztán érthető, milyen boldogság ennek a városnak az elismerése.

— Történt valami nevezetes dolog a héten?

— Kedves vendégünk volt néhány napig. Illés István, az „Autó” szer-

VÁNDORY GUSZTÁV
Magyar Színház művésze nyaral

SÁMSON MÁRIA a Tátrában.

kesztője volt itthon a frontról, ahol mint autófőhadnagy teljesít már négy éve szolgálatot. Sport újágiró és mégis a mi vendégünk, mert a színházi világban osztatlan szeretetnek örvend, amit megirigyelhet bármelyik színházi ember. Ő a társaságban a legjobb színházi imitátor. A zongoránál az ántánt-nyelveken a legkülönbözőbb sanzonok előadója és ha spa nyol táncot lejt, Zsezsé mester is megcsodálja. Künn a fronton egy hadosztálynál van a Vigszínház titkárának a fiával, Devecseri Béla hadnaggyal, és egyik este 7 órakor rátelefonált, hogy azonnal szerezzen neki a mai előadásra egy vigszínházi páholyt, mert már minden jegyirodában érdeklődött és nem kapott. A kis Devecseri majdnem sirva fakadt, annyira Pesten érezte magát egy pilánatig.

— Kitől jött nyaralókártya?

— Bizony már egyenként szállingóznak haza az emberek. Csontos is hazajött vasárnap. Nagyon jó színben van. Jót tett neki Marienbad. Jaj, majd elfelejtettem, — Szöllőssy Zsigmondtól kaptam levelet Stószfürdőről, hogyan ünnepelték ott Krammer Teréz ötvenéves születésnapját. Valahogy megtudta a dátumot a nyaralóközönség és gyönyörű ovációban részesítették. Elhalmozták virággal és este még fáklyászenét is rendeztek a tiszteletére.

— Teljesen visszavonult Krammer Teréz a szinpadtól?

— A szinpadtól igen, de úgy halom, hogy a szezon folyamán két önálló koncertet fog adni.

— Milyenek ígérik a koncertszezon?

— Olyannak, mint a színházi. A legfényesebbnek. A Zeneakadémiának és a Vigadónak egy szabad estélye sincs a főszezonra. Mind lefoglalták a hangversenyirodák. És a szezon már szeptember közepén kezdődik és jól belenyulik majd áprilisba.

— Kik jönnek külföldről?

— Azt bizony bajos volna mind felsorolni. Egy bizonyos, hogy az

orosz énekesek előtt is megnyilik a budapesti koncerttermek ajtaja és Saljapin is eljön november közepén. Elárulhatom még azt is, hogy igen komoly stádiumba jutottak egy budapesti vállalkozó tárgyalásai az orosz ballettel. Ha újabb zavarok közbe nem jönnek, a tél folyamán újra itt teremnek Budapesten.

— Varsányi Irént láttuk idehaza, nagyon levertnek látszott.

— Nem csoda, hirtelen meg kellett szakítania balatonfüredi üdülését: a fia megbetegedett és az orvosok tifuszt konstatáltak. A gyermeket hazahozták Pestre és hála a gondos ápolásnak, már jobban van. Ha majd egészen fölgyógyul, Varsányi Irén is jókedvű lesz, annál inkább, mert óriási föladatokat várnak rá az új szezonban.

— Gombaszögi Fridával Leányfalun találkoztunk.

— Most ott töltött néhány napot, hogy hazajött Siófokról. Leányfalun Dobos Margitnak, a Magyar Színház művésznőjének volt a vendége, akiről elárulhatjuk, hogy Leányfalun villatulajdonos és ott — Vermes Zoltánnak hívják.

— Jé, hát ilyen titokban tudott férjhez menni! Mit tud még?

— Fall Leó van Pesten a feleségével. Nagy hive a lóversenysportnak, minden nagy meefingre eljön, nem maradt el a Szent István-díjról sem. Ezuttal azonban nem jött egyedül, elhozta szép szöke feleségét is, akit kitörő örömmel fogadtak a férfiak, míg a nők Fall Leót köszöntötték szeretettel a Fészekben.

REPULÓTAMADAS. A „Pillangó főhadnagy” egy felvonás közéber arról beszélgettek a színészek, mit csinálnának, ha bombákat dobának a magasból. Latsbár a pincébe, lehetőleg borpincébe való menekülést tartotta legcélszerűbbnek, Szirmai a hasrafekvés mellett kardoskodott, míg Nádor a falhoz lapulás mellett döntött.

— Hát te mit csinálnál, ha bombákat dobának? — kérdezték Rátkaitól.

— Megijednék — felelt Rátkai Marci a világ legtermészetesebb hangján.

APOLLO KABARÉ

A kabaré, ahogyan született, vagy ahogyan ez a könyvben írva vagy, sőt a pesti kabaré, ahogyan kiforrott, kialakult, él, szikrázik, megkacagtat és könyveket fakaszt a mosoly mögött, ez a kabaré ma az Apolló-kabaré. Ez a gyógyó, kedves, intim nézőtér abban a furcsa épületben már magában véve is megadja az alapot ahhoz, hogy igazi kabaré legyen a színpadon, mely a nézőtér előtt emelkedik. Igazi kabaré, tiszta irodalmisággal, finom izléssel, választékosággal, elmésséggel, mondom wie im Buch steht, olyan kabaré az Apolló. Nem is akar más lenni, még ebben a nagy és általános színháziságra való törekvésben sem, megmaradt és megmarad annak, aminek született: kabarénak. De annak azután igazán legelsősorú, olyan kedves, olyan vidám, olyan ötletes, hogy kívánni sem lehet különbet. Ezt a szándékot szolgálja a műsor, a művészgárda, — a legválogatottabb kabarétársulat — minden, ami a kabaréban

történik él és lélegzik, az magáért a kabaréért van. Ezért szerette meg a közönség annyira az Apollót, ahol szórakozni lehet, elfelejteni egy-egy estén a nagyobb szomorúságát, ahol művészet és irodalom szerencsés összelelkezése a legszerencsésebben szolgálják a közönség szórakoztatását.

Az új szezont augusztus 27-én nyitja meg az Apolló, azt talán mondani sem kell, hogy olyan műsorral, mely méltó folytatása a múlt nagy sikereinek vagy — ha úgy tetszik — méltó kezdete egy új sikersorozatnak. Természetesen az elmés szatira az új műsornak is a domináló eleme, csupa finom aktuálitás, gyógyó ötlet, vidámság az a gazdag műsor, mellyel új szezóját nyitja a kabaré. Az ugynevezett „nagy” darab, a műsor gerince ezuttal egy operett, melynek szövegét Kövály Gyula, zenéjét Marthon Géza írta. Az Apolló nagy szeretettel készült erre az operetre, már a darab kiállítása is meglepetés lesz. Az Apolló

PUPI ALIGÁN

HOLLÓS RÓZSI és HOLLÓS TERUS Visegrádon

színpadján megszoktuk ugyan a disztíngvált izlésséget, de mert a darabok sem követelték, a kabaré természetsszerűleg nem törekedett látványosságra. Egy elegáns szoba, ha kellett, egy finom intérieur vagy egy elmésen groteszk színpad, ha a persziflázs úgy kívánta, ezt produkálta eddig az Apolló. Most egy kedvesen merész ujitással az is ki derül, hogy az Apollónak hatalmas színpada lett, legalább kétakkora, mint eddig volt. A négyesfogat című operett kiállítására így lehetett külön látványosság és mert maga a ragyogó színpad is jobban hat vele: pompás jelmezeket is csináltatott a direktió az operetthez, mely egészen komoly, igazi egyfelvónásos operett, jó háromnegyed óráig tart az előadása. Erről az előadásról külön is sokat fognak beszélni, mert *Németh Juliska*, a legsokoldalubb pesti művésznők egyike újra egy pompás, sokszínű feladathoz jutott, valósággal átváltzó művészi szerepre vállalkozott, aki négy alakban jelenik meg a közönség előtt negyvenöt perc gyors leforgása alatt. Ebben az operettben mutatkozik be *Poór Miklós*, a kabaré új bonvivántja, akit előreláthatólag igen nagy rokonszenvvel fogad vidéki sikerei után a pesti közönség is.

A harsogó derűtség pompás és szik-

rázóan elmés tréfája az, amit *Indebinde* címen *Nádas Sándor* írt. A kis darab ragyogó helyzetkomikumuma csak úgy hat, mint frappáns dialógusa. *Kövár* és *Harszthi Mici* játsszák a két főszerepet.

Ugyancsak a derűt, jókedvet, szatírát, aktualitást szolgálja az a tréfa, melyet *Liptai Imre* írt és amelynek sokatmondó címe: *Megjött a pótlék*. A kishivatalnok család örömét persziflálja a darab, melynek főszerepében *Magyary Lajos* jut elsőrangú alakításhoz.

Kövár Gyula, ennek a műfajnak a megteremtője és nagymestere, egy énekes blüettet is írt az új műsorra. A blüett címe *Háboru az Olympus-kávéházban* és előfordulnak benne az összes klasszikus istenek modernizálva, világháborúra aktualizálva. A zenét — miért ne áruljuk el? — *Offenbach* írta a blüetthez és bizonyísten nem von le semmit a szépségéből, hogy véletlenül nem erre az alkalomra írta. *Nagy Magda*, az Apolló kabaréba visszatért fiatal művésznő, *Kövár* Gyula és *Boross Endre* játsszák a blüett főbb szerepeit, de szerepel benne az egész vidám gárda.

Rózsahegy Kálmán részére *Az ökör* és a *Rózsika* talentumos szerzője, *Zilahy Lajos* írt újra darabot, illetve szerepet. A darab címe *A megtért ember* és *Rózsahegy* kívül *Mály Gerő* és *Sándor*

BENCZE főhadnagy repülőutjáról visszatérve, olvassa a *Színházi Élet*-et.

GERLÓCZY-EMBER GYULA

táncpedagógus, Pallay Anna táncakadémiájának művészeti titkára és a szalon táncanfolyam vezetője.

József jutottak benne nagyobb szerephez.

Nem hiányozhatik a műsorról természetesen az a bohózat, melyet úgy hirdetnek, hogy idegenből magyar színre alkalmazta *Hervay Frigyes*, de amelyben éppen *Hervay* miatt több az ötlet és eredetiség, mint száz más eredeti magyar bohózatban. A cím ezuttal *Gyerekjáték*, a történet egy pólyás baba körül forog és hogy milyen mulatságos lehet, az abból is elképzelhető, hogy *Haraszthi Mici* és *Mály Gerő* forgatják.

Egy egészen külön cikket lehetne írni arról a gazdagságról, melyet magánszámokban produkált az Apolló-kabaré új műsora. *Németh Juliska* egy hatalmas előadói föladathoz jutott, és megrázó erővel oldja meg, amikor *Zilahy, Buday* egy megkapó és magával ragadó dalt adja elő. Ezenkívül még két dalt énekel, az egyiknek a címe *Siófokon* és aktuálításával és elmésségével frappáns hatása. A szerzője *Balassa Emil*, a ta-

lentumos író, akinek java munkásságát az új szezonra az Apolló-kabaré kötötte le. *Magyary Lajos* két kuplét ad elő. Az egyik a mai rossz helyzetről szól és annak zavarossága fölött való kétségbeesést mondja el, *Harsányi Zsolt* írta. A másik *Magyary-kuplé* a spanyol nátháról szóló és nem kell megjósolni, hogy harsogó derültséget fakaszt.

Gózon Gyula magánszámai ezuttal is joggal számítanak arra a lírai hatásra, melyet a kitünő művész minden alkalommal elér pompásan csengő hangjával és hatásos előadó készségével. Igen jó számokat íratott neki ezuttal is a díreklő.

Nagy Magda, aki most tért vissza az Apolló-kabaréhoz, ahol két év előtt első jelentős sikereit aratta, ezuttal először szólózik a népszerű színpadon és bizonyosságot tesz róla, hogy megtanult és tud énekelni is, ami jelentős értéktöbblet jövődó karrierje érdekében, mely igen biztatóan indul, sőt folytatódik.

Új tag is szerepel a műsoron: *Margó Boriska*, a Rózsahegyi-iskola volt talen-

PÁRTOS JENŐ

a tehetséges és népszerű táncos komikus

tumos növendéke, akinek már az iskolában nagy jövőt jóstoltak. Mihály István *Együgyű pesti mese* című dalát adja elő kedves közvetlenséggel. Azt hisszük, nagy sikere lesz.

Ez a rövid váza annak az új műsor-nak, melyet szezonnyitásként ad a közönségnek az Apolló. Elárulhatjuk már most, hogy olyan fegyverzettel készült fel az új szezonra ez a kabaré, aminőt

még kevés művészi hadviselő fél tudott beszerezni. Az irodalmi élet Weisz Manfrédjeivel gyártatja a municiót az Apolló, mely olyan írókat is a kabaré szolgálatába csábitott, akik még eddig nem hódoltak be az aktualitás, szatira, elmésség könnyű és kedves Muzsájának. Ez azonban még a jövő titka, most ezt a szezonnyitó műsort kell végig halgatnia egész Budapestnek.

*Ne vegyék zokon,
Ha megvallom, hogy én is voltam
Siófokon,
Siófokon, hol ember annyi bús van,
Ott voltam három hétig agusztusban.
Esett egész nap és vihar dühöngött,
Nappal nem volt nap
És éjjel nem volt hold,
Egyébként egészen enyhe telünk volt.*

*A nyáron úgy volt, hogy
Budapest ment ki
A Margitszigeti színházba,
Az őszszel viszonzásul
A „Margitsziget“ jön be
A Budapesti Színházba.*

*Megmondom önöknek,
Mi van abban,
Hogy újságíró-nap lesz
A Nemzeti Parkban,
Mindenki ott legyen,
Lesz lakodalom völgyön és hegyen,
Ezért senki el ne mulassza
A mulatságoknak ez ékét;
Az újságírók ugyanis erre a napra
A legválogatottabb eszközökkel
Visszavarázsolják a békét.*

Mákvirág.

A „KIS-TÁSKA“. Gimes Gindert Péternek nemcsak a munkáin, de a kezén is meglátszik, hogy a java szobrászok közül való, ami úgy értendő, hogy hatalmas, izmos két keze van — szóval igazi szobrásznak való kéz!...

Egy napon gyönyörű barna bőrkéztűt vásárolt a művész, ami bizony nem volt könnyű feladat, mert — külön kellett a keztűt — megrendelni.

Gimes Gindert, mint gondolkozó lélek, mindig hátul összekucstolt kézzel szokott sétálni.

A keleti pályaúdvár közelében — amint így bandukol — megszólítja egy fiatal suhanc.

— Nagyságos ur, elviszem a kis táskáját.

— Mit viszel el? — riadt fel gondolataiból a művész.

— A barnabőr kis-táskáját!

A szobrász önkéntelen mozdulattal szétkapcsolta a két kezét:

— Mit akarsz te elvinni? — förmedt rá a gyerkőcre.

— Azt hittem nagyságos ur, kis-táskát tesszik vinni hátul, pedig most látom, hogy a keze — szólt alázatosan a suhanc.

Hj. PÉNZES LÁSZLÓ
a legfiatalabb magyar zeneszerző

Egy új Farkas Imre-operett

A Fasar-kabaré új műsora.

Annyiszor készült már új műsorra a Fasar-kabaré, hogy szinte hihetetlennek látszik az első pillanatban, amikor megírjuk, hogy mult csütörtökön, augusztus 15-én végre új műsort adott a Fasar-kabaré a régi Hindu herceg-műsor helyett.

A műsor legelsőrangú. Homlokterében egy kis operett áll és a szerző nem más, mint Farkas Imre, a Túl a nagy Krivánon szerzője és az operett címe Cseresznyevirág és a muzsikáját is Farkas Imre szerezte. Az operett millióje már félsiker: Kinában játsszik, vidám, ötletes, ha kell érzelmes, fordulatos, szóval egy elsőrangú operett-librettó. A szövegíró Farkas Imre kezére járt a zeneszerző Farkas Imrének és a zeneszerző kihasználta az alkalmat: olyan muzsikát írt, amelyet rövid idő alatt mindenütt ismerni fognak.

A szereposztás a legelsőrangú. Szőlősy Rózi játssza a női főszerepet, egy szerelmes, kedves kislányt, nagyszerűen énekelt, kedvesen táncolt, szóval igazi primadonna volt. A férfiak élén Kertész Dezső és Vendrey Ferenc állanak, két olyan név, amely már magában is sikert jelent. Kertész Dezsőnek ez a második operettszerepe a Fasar-kabarében és igazán nagy sikere van. Egy elegáns, kedves tengerésztsisztet játsszik, énekel, táncol, — kelle több egy nagyszerű operett-bonvivántól? Vendrey Ferencről oldalakat kellene teleírni. A drága Tata a szó legteljesebb értelmében elragadó volt. Az operett előjátékában egy mandarint játsszik, aztán egy kedves házasságközvetítőt, minden mozdulatát kacagás és vidám jókedv kíséri. Az új Farkas Imre-operett slágere a műsornak; sorban második, de az előbbivel egyenrangú a prózai egyfelvonásos, a Sötét szoba, amelynek szerzője a kedvelt kabaré-költő, Balassa Emil. Egy sötét szobában vagyunk, amikor felmegy a függöny: egy orvos rendelőszobájában, aki együtt van a szeretőjével s a szerető egy férjes asszony. Csöng a telefon. A doktort beteghez hívják, az asszony egyedül marad és amint fekszik csöndben a sötét szobában, zörren a kilincs, vendég jön s a vendég a betörő, aki hamis címre küldte

el az orvost hazulról, hogy addig kirabolja a lakást. Az ismeretlen csirkefogó s az ismeretlen szépasszony lázas beszédbe fognak, a csirkefogó ötletes, szikrázik a száján a szó, már-már övé az asszony, amikor csöngetnek újra és — megérkezik a férj — az asszony férje. A betörő önfeláldozó, szinte azt kell mondani róla „gentleman“, elviszi magával a férjet, az asszonyt előzőleg elrejtette, megmenti az ismeretlen szépet, akit megszeretett.

LASZLÓ BALDER RÓZA

Rajnay Gábor és Jákó Amália kihoznak minden szépséget, finomságot és fordulatot, ami a darabban van. Nagyon nagy sikerük van mind a kettőjüknek.

Ez a két darab alkotja a gerincét az új műsornak, de a tréfák és a magánszámok is legelsősorban.

Kővály Gyula *Egy szál gyufaszálat* címen irt egy végtelen mulatságos zenés blüettet. A gyufainségben szenvedő pesti embereknek álmában megjelenik a régi békés idők gyufaáruló embere és eszükbe jut, milyen dühösen kergették el szegény öreget a kávéházi asztal mellől. Erdélyi Pataf Leó állította össze a muzsikáját a blüettnek és Bársony István és Gellért Lajos játsszák nagy sikerrel a két főszerepet.

Békeffy László X című tréfája, *Harmath Imre Boci szereti a férjét* című kedves mókája és Lengyel István *Silbak* című aprósága van a műsoron, egyik jobb, mint a másik.

Magánszámokat Emőd Tamás, *Harmath Imre*, Békeffy László irtak, muzsikát Molnár Mihály, Marthon Géza, Erdélyi Pataf Leó és Buday Dénes. Annyi szép és jó van ezen a műsoron, hogy lehetetlen nem azt mondani: a *Fasorkabaré* harmadik műsora felülmulja még az első két műsor: a *Vihar* a *Bakonyban* és a *Hindu herceg*-műsor sikerét is.

OPERETTSIKER. Budai polgár jelentkezett a Horváth-kerti szinkör pénztáránál és jegyet kért a „Tul a nagy Krivánon” esti előadásához. A pénztáros persze sajnálkozva jelentette ki,

hogy még az „állóhelyek” is elkelték.

— Mikorra kaphatnék jegyet? — kérdezte a budai polgár kissé türelmetlenül.

A pénztáros megnézte az előtte fekvő előjegyzési naplót, aztán fejcsóválva válaszolt:

— Talán — jövő nyárra . . .

KÖLTÖZKÖDÉS. A Margitszigeti Színház a tél folyamán a városligeti Budapesti Színházban fog játszani. Bródy István a szigeti színház agilis igazgatója,

már most azon töri a fejét, hogy fog végbemenni ez a nagyszabású költözködés és egész nap szállító-cégekkel, fuvarosokkal tárgyal.

— Mondhatom, nehéz dolog lesz ez a hurcolkodás — panaszkodott Bródy István. — Valóságos kalandos utazás lesz belőle.

— Igen, — helyeselt Sziklai Jóska — „Utazás a Feld körül”.

A kapitány

A *Zsardenban* megy egy operett, a melyben Pártos Gusztáv, a Vigszínház tagja, egy huszáronkéntest játszik. Tekintve, hogy nyáron meleg van, Pártos Gusztáv a jelenésére egy este a *Zsarden* kertjében várt, amikor megállt előtte egy huszárkapitány és szigorúan rászólt: — Önkéntes, hogy kerül ide ebben a ruhában?

— Kérem szépen, én itt játszom . . . volt a válasz.

— Akár játszik, akár nem: tudnia kell, hogy fehér lovagló ruhát csak a kaszárnnyában szabad hordani! Menjen azonnal haza, öltözzön át!

— Pártos Gusztáv vagyok, a Vigszínház tagja, én itt színész vagyok . . . — volt újra a védekező válasz.

A kapitány azonban nem hagyta magát. Még szigorubb lett:

— Színész? És van játszási engedélye?

Pártos Gusztáv nagy nehezen megértette, a kapitány urral, hogy ő nem katonaszínész, csak katona és erre a kapitány ur megjegyezte:

— Kérem, akkor se viseljen lovagló ruhát, csak a kaszárnnyában!

HUNYADI, HOLLÓS TERUS, FERENCZY

Fővárosi Orfeum: Négyheti szabadság

Papp főlv.

Négy heti szabadság

A Fővárosi Orfeum évadnyitó műsora.

Szombaton mutatta be a Fővárosi Orfeum idei első műsorát, mely nagy sikert aratott. Kitünőenél kitünőbb kabaré és varieté-számok sorakoztak egy pompás darab mellé, a közönség igazán átkacagta az egész estét és nem is fukarkodott tetszésnyilvánításával elhalmozni a szereplőket.

A megnyitó bohózatnak „Négy heti szabadság” a címe és egy mondattal jelmezhetjük legjobban a bohózat ujszerű ötleteit, frappáns fordulatait: *Harsányi Zsolt* írta. *Huszár, Ferenczy, Hunyadi, Szepessi, Mezey Ilonka, Hollós Terus, Balogh Böske* és *Kubinyi Margit* játsszák a főszerepeket, hát természetes a nagy iker. Egy ismeretlen szerző „Levegő” című könyve körül képződik az egész bonyodalom, mely könyv, a két papucsférj öröme, a boldog házasság elenged-

hetetlen szükségékepen állapítja meg a „szellőztetés”-t, mely a házasságban is olyan feltétlen szükséges, mint bármelyik lakásban. A férjek el is utaznak szellőztetni, az após a Tátrába, a vő Balatonfüredre. A második felvonás Ligetfürdőn játszik, ahol kölcsönös meglepetésükre após és vő találkoznak. Mind a ketten álneven írják be magukat a vendékönyvbe, de hiába minden óvatosság, a féltékeny feleségek megtalálják őket. Ekkor az ifjú férjnek mentő gondolata támad. Megbizzá a 64-es hordárt (Pufit), hogy udvaroljon a mamának és így a levegőt a „szellőztető”-k számára tisztábbá tegye. Pufit, Pintyőke báró néven be is mutatják az anyósnak. A férjek eltávoznak és következik a darab legmulatságosabb jelenete: Pufi valloása. Az exhordár báró egy hirtelen mozdulattal Balogné ölébe „ugrik” és gyönyörű szavakban mondja el szerelmét:

— Reszkető orrcimpákkal... reszkető orrcimpákkal... — szavalja. — Rrrrrsz-

HUSZÁR, KUBINYI
Fővárosi Orfeum: Négyheti szabadság.

Papp felv.

MEZEI ILONKA, SZEPESSY
Fővárosi Orfeum: Négyheti szabadság.

Papp felv.

kető orrcimpákkal állok itt és ha netalán mégis... akkor... ellenben... pláne... egyáltalán... gyanánt...

Baloghné végül látva, hogy a báró csak hordár, elájul és a férjek szomoruan utaznak haza, a házasság igájába, a legközelebbi szellőztetési szabadságig...

E nagyszerű darabnak méltó keretétől szolgál az előadás többi száma. *Hunyadi* Emil már megjelenésekor valóságos taps- és kacajorkánt vált ki a közönségből. *Balogh* Böske szép és decens dalai is osztatlan sikerre találnak minden este. És sorban utolsó, de művészileg talán első *Hollós* Terus, aki ebben az új műsorban is igazán kitűnő. Két dalt énekel, a vidámabbat a ragyogó humoru *Lovászy* Károly írta és természetesen a nyaralásról szól, a másik megkapó szépségű komoly chansonjának *Somlyó* Zoltán a szerzője. A varieté-számok közül kimagasló *Darmora*, a bukaresti Lyrik-színház primadonnája. Ez a magyar lány, aki szédületes karriert futott be külföldön, úgy táncol... különben minék beszéljek annyit. Nézzék meg! Erdemes.

MÁRTON, HOLLÓS

Fővárosi Orfeum: Négyheti szabadság.

Papp felv.

FERENCZY, HOLLÓS

Fővárosi Orfeum: Négyheti szabadság.

HUNYADI

Fővárosi Orfeum: Négyheti szabadság.

A titokzatos szerző

írója Szomaházy István ^{felka rajzai}

Az ujságírók klubjában ez időtájt érdeklődéssel, sőt bizonyos respektussal emlegették a kártyázók a Czaki nevét: a fiatal riporter ugyanis nemcsak azzal keltette föl a közfigyelmet, hogy egy-egy sarokban órák hosszúig tárgyalt az öreg Tinódy Sebestyénnel, hanem azzal is, hogy egy-kettőre elhódította a Perkáty Zsolt szöke babáját. Mindaddig Czaki nem szefepelt don Juanként a köztudatban: az ifju ujságírógárdában talán ő viselte a legzüllöttebb kabátokat, a nyakkendőjét — csak egy volt neki — a hordárok és pincérek épp úgy ismerték, mint a kollégái s a cipője állandóan azt a benyomást keltette, hogy már előtte számos generációt megóvott a pesti utca göröngyeitől. Mostanában a Czaki mellén előkelő zakk feszült, gomblyukából sohase hiányzott a vörös szegfü, s francia lakkcipőjéből rezedaszínű selyemharisnya kandikált ki a külvilágba. És az ajkai fölött is oly öntudatos mosoly járszadózott, mintha Czaki szerelmes grófkisasszonyoktól jött volna a klubba, vagy álmodozó hercegnőkhöz készülne a mindennapos lórumpartieja után.

— Czaki egy éjszaka alatt aszfaltbetyárrá lett, — mondták kedvtelve a klub törzsvendégei, akik minden gunyolódásuk ellenére titokban mégis irigyeltek tőle a romlott, szöke babuskát, akivel néha a budai részekre átrándult.

Tinódy Sebestyén, aki alkonyat felé hajló életének legnagyobb részét eddig az üdítő alvásnak szentelte, most tizenöt percnyi bóbiskolás után már többnyire otthagya karosszékét, friss lépésekkel közeledett a Czaki fölött tréfálkozó csoportokhoz és rejtelmesen így szólott:

— Ugy van, ez az a szerelem, melyről valamikor a *Duna titka* című regényemben én is nem egy megható fejezetet írtam! De az okos ember még a szerelmet is reális alapon kezeli, s ahogy én a mi szóbanforgó barátunkat ismerem, ő ifju kora ellenére se tartozik az ostoba emberek közé. Én tehát csak annyit mon-

dok, hogy meg kell várni a hajnali vonatot!

A titokzatos kijelentést a körülállók nem igen értették, ez azonban nem gátolta Tinódy Sebestyént abban, hogy még nyomatékosabban meg ne ismételve:

— Igenis, a hajnali vonatot, mert a nagy meglepetések rendszerint a hajnali vonattal érkeznek!

Egy napon — az idő már őszre hajlott és a klubban már négy óra felé meggyújtották a lámpákat — különös, sőt megdöbbentő esemény történt: az öreg bölcs egyáltalában nem ült le karosszékébe, hanem megérkezte után rögtön besietett a kártyázók közé. Czaki, mikor tiszteletreméltó, vén barátját megpillantotta, sietve abbahagyta a lórumot, izgatottan elébe sietett Tinódy Sebestyénnek, s több percig bizalmasan suttogott vele. Aztán szónokias pózzal felemelte a jobb karját és némi rekedtséggel a hangjában, ezt mondta:

— Uram, ha kérem szabad, hagyják abba egy pillanatra a játékok! Kitünő barátunk, a Pompéry János kartárs, egy szenzációs kijelentéssel fogja meglepni önöket. A dolog, ezt becsületesem állíthatom, még a legérdekesebb rekonstrálnál is érdekesebb!

Altalános, kissé megilletődött csönd fogadta a szokatlan beharangozást, de Tinódy Sebestyén, aki láthatólag sápadt volt, most a bakkasztalnak dőlve, egyszerűre megszólalt. A hangja nyugodt és méltóságos volt, mint a hegybarlangok remetéjéé, aki már rég tultette magát a világi gyarlóságokon.

— Uram, — szólt érces hangon, — s fáradt pillantása most frissen és fiatalos tüzzel siklott végig a kártyaasztalok körül üldögélő fiatalságon, uraim, önök évek óta töprengenek egy problémán, mely egyébként a magyar haza minden egyes irodalombarátját lázban tartja. Ez a probléma, mint jól sejtik, a titokzatos szerző inkognitója. Évek óta hasztalanul keresik a fekete álarcos szerzőt, aki pénzt pénzre és babért babérra halmoz,

anélkül, hogy a kiletét sejtené valaki. Nos, tisztelt uraim, csekélységem abban a helyzetben van, hogy a rejtelmes Fatia Negrát akár ebben a pillanatban is leleplezhetné. Nekem és ifju barátomnak — e szavaknál, egy elismerő gesztussal Czakira mutatott — sikerült letépnünk az álarcot az ismeretlen lángészről, s ha önök is úgy akarják, akár rögtön szolgálhatunk az *Omladozó falak* írójának nevével is. Mindennek fejében csupán annyit kérünk önöktől, hogy a dilettáns magyar detektiveket méltóztassanak egyenrangúknak elismerni a Scotland Yard reklámhőseivel!

Oly általános és izgatott zaj fogadta a kijelentést, hogy Tinódy Sebestyénnek egy pillanatig meg kellett állania a szónoklatában.

— Ki az?

— Mondja meg a nevét!

— Ne cifrázza, hanem mondja meg rögtön, hiszen mindnyájan explodálunk a kíváncsiságtól!

— Éljen a *Duna titká*-nak szerzője!

— Háromszoros hurrá a tiszteletre méltó aggastyánra, aki már Mikes Kelemennel együtt sétált a Marimara-tenger partján!

Tinódy Sebestyén, ujjá egy mozdulattal, leintette a zajongókat, majd így falytatta:

— Az imént azt mondtam, hogy akár ebben a pillanatban is leleplezhetném a magyar Fatia Negrát, de nem teszem, mert mindennek meg kell adni a módját. Ez az ügy sokkal érdekesebb, sem hogy a formásokat teljesen mellőznünk lehetne. Arra kell tehát önöket kérnem, hogy türelmeskedjenek még huszonegy óráig, — holnap ilyenkor ezüsttálcán fogjuk önöknek szervirozni a rejtelmes geniet, aki fantáziájukat már hosszú két év óta izgatja.

Zajos és izgatott ellenmondások hallatszottak, — ez a társaság minden tulajdonsággal inkább meg volt áldva, mint a türelemmel, — de a vén bölcse nem hagyta magát kihozni a sodrából.

— Amit mondtam, azt megmondtam: holnapig nem vagyok hajlandó elárulni a szerző nevét. De holnap szemtől szembe fogják látni az ügyes ismeretlent, aki két év óta az orruknál fogva vezeti önöket. Minden napilap szives lesz megnevezni egy-egy képviselőjét, s a klub választmányja is képviseltetheti magát három taggal. Ezt a tizenháromtagu deputációt pontban tizenkét óra és

tizenöt perckor el fogják vezetni az *Omladozó falak* szerzőjéhez, s annak rendje és módja szerint bizonyítjuk előtte, hogy a szenzációs drámákat nem írhatta más, mint a gyanusított. Sőt azt is előre megígérjük önöknek, hogy maga a gyanusított is meg fog törni érveink sulya alatt, s töredelmesen be fogja ismerni, hogy ő volt az, aki az önök kezei közül annyiszor kisiklott.

(Folyt. köv.)

Az első Bánk-bán opera-előadás 1861. márc. 9. volt a Nemzeti Színházban. Az előadás 1315 frt 10 krajcárt jövedelmezett.

Angelo kreációja

Gyárfás konferánsza

Gyárfás Dezső mostanában ünnepeleti színészi működésének husz éves jubileumát. Már vagy két éve ünnepeleti, mivelhogy ez kitűnő jogcím ünnepi ebédek és vacsorák elfogyasztására. Megkértük Gyárfást, mondja el első föllépésének történetét. Elmondta. Így:

— Holnapután lesz husz éve, hogy először színpadra léptem, most már biztosan és pontosan emlékszem, bár tavaly is megünnepelem ezt a jubileumot, utóvégre jobb kétszer, mint egyszer se. A Wekerle-mulatóban léptem föl, annak idején az nagyon népszerű lokalitás volt Pesten és én boldog voltam, hogy szerződtek. Kedves, csinos fiú voltam, sovány, nyurga legény, hosszú, vállig érő hajjal, melytől azonban meg kellett válnom: a Színészegyesületbe azzal a föltétellel vettek föl, hogy lenyiratom. Három napig sirtam, de lenyirattam, mert csábitott a színpad és mit meg nem tesz az ember a karrierje érdekében.

— Az első fellépésem pedig valóságos szenzáció volt — nekem. Szörnyen drukoltam azon a nevezetes estén. A publikum akkoriban sokkal elevebb volt és intenzívebb részt vett az előadásban. Akkortájt füttyültek is a színházakban, hagymát, tojást is dobáltak, még nem gyűjtötték úgy ezeket a ritkaságokat, mint manapság. Elöttem két eröművész

szerepelt a műsoron és ezek nem nagyon tetszettek a közönségnek, mely egyszerűen kidobálta őket a színpadról. Nem kézzel, hanem hagymával, tojással, répával és egyebekkel. Következtem én. Adtam egy puszit a tüzoltónak és kilódtam a közönség elé. Egy kuplét kellett előadnom. Elénekeltem az első stró-

fát, nem bántottak, tehát tetszett. A második strófánál azonban a közönségnek, úgy látszik, eszébe jutottak az eröművészek és folytatta a dobálódzást...

— A sikeres bemutatkozás után egészen szerelmes lettem a színpadba és már másnap máshová szerződtem. Azóta is voltak sikereim, vannak is és talán lesznek is, és husz év múltán is éppen olyan fiatalnak érzem magamat, mint akkor voltam, legfőlebb, hogy úgy mondjam, most egy kicsit jobb színben vagyok.

BUVARUSZÁS. A Fővárosi Orfeum egyik próbáján Pufi balatoni bravurjairól beszélgettek. Legnagyobb feltűnést Huszár Károly nagyszerű buvaruszása keltette, melynek keretén belül

két percet töltött a víz alatt Budapest kedvelt kómikusa.

— Két perc, az semmi! — fitymálta az eredményt Ferenczy Károly. — Én ismerek valakit, aki nem két percig, hanem két óráig volt a víz alatt.

— Ki az? — kérdezte Hunyadi Emil érthető izgatottsággal.

— Egy — tengeralattjáró kapitánya.

Hazajött a Springer

„A Springer“, vagy „Der Springer“, fogalom volt évek hosszú során át, előbb Budapesten, azután Bécsben. És mert aki a pesti vizet issza, azt visszahuzza a szive, a Springer is hazajött Bécsből. Azt ugye nem kell mondani, hogy Springer Arminról van szó, a kedélyes, derűs, vidám, kacagtató Springerről, aki Pesten kezdte művészkariertjét, Bécsben folytatta és most újra idehaza fogja betetőzni. A *Folies Caprice* hozta haza Springert a császárvárosból, ennek a népszerű mulatónak a direktciója ugyanis megállapította, hogy ezt a nagyszerű kómikust nem szabad otthagyni Bécsben, mikor a jókedvre Budapesten is olyan nagy szükség van. És hiába volt a bécsi direktorok minden ajánlata, marasztaló kérése, Springer hazajött és most megint

beszélni fognak róla, sőt máris róla beszélnek Budapesten.

Mert a *Folies Caprice* megnyílt és a műsor és a művészgárda, élén a Springerrel, azonnal igazolta, hogy a Révay-utcai színházban minden a régi: elméség, derű és művészet a színpadon és kacagás a nézőtérén. Igaz: nemcsak a gárda elsőrangú, hanem a műsor is. És a vidám bohózatok pergő előadása a teljes siker. Springer mellett ugyanis valóban kitűnő színészárság gondoskodott róla, hogy az legyen. *Sarkadi* Vilmos, aki a háboru előtt a *Royal-Orfeum* kómikusa volt és *Viola* Giza, a legnépszerűbb pesti kómikák egyike, az új erősségei a *Folies*nek. Van egy német attrakciója is a megnyitó műsornak: *Else Saldern*, az ünnepelt bécsi kabaré-diva, akinek szólószámai Budapesten is nagy sikert arattak és akit a népszerű szín-

A FOLIES CAPRICE GÁRDÁJA

Springer Ármin, Tábori Terka, Tábori Emil, Viola Giza, Sarkadi, Martha Haase

pad gyorsan kedvenccé avat a magyar fővárosban is.

A régi gárda természetesen jórészt együtt maradt és újra osztályosa a régi sikernek. A bohózatok főbb szerepeiben viszontlatta a közönség a bemutatón a bájos fiatal, rendkívül talentumos *Tábori* Terkát, *Angeli* Lottet, *Novák* Mihályt, *Vasvári* Adolfot, *László* Imrét és *Nagy* Macát. A direkción ezt a társulatot még kibővítette és az új tagok *Haase* Martha, *Ballay* Mancsi, *Perczel* Nelly és *Komoly* Béla mindjárt a bemutatón igazolták, hogy erősségei lesznek a vidám együttesnek. Régi sikereit gyarapította a bemutatón a *Folies* főrendezője: *Tábori* Emil, a népszerű kómikus és bohózatíró is, akinek érdeme, hogy a mulató magyar és német bohózatai franciás gyorsaságu előadásban feledtetik el egy-egy estén át a közönséggel a napalok gondját és komorságát.

A ZSIDÓNÓ—VÉN KISASSZONY TITKA. A Belváros legelőkelőbb mozgóképszínháza, a

Corso az idei szezonban a legnagyobb sikerű filmszenzációk előadását tűzte ki műsorára. Augusztus 24-én, szombaton délután háromnegyed öt órakor az évadnyitó előadáson *Halévy* világhírű négyfelvonásos operafilmje, a *Zsidónó* kerül bemutatásra, amelynek keretében a gyönyörű zenéjű opera nagy áriáját, *Rachel* románját *K. Garay* Margit operaénekesnő énekli el. Ugyancsak ekkor bemutatóra *Marlitt* híres regénye, a *Vén kisasszony titka* is. Az előadásra jegyek már délelőtt 11 órakor fé'egy óráig előre válthatók.

SOMOGYI MÓR ZONGORAMŰVÉSZ kitűnő vezetése alatt álló zenekonzervatóriumban a beírások már mekezdődtek és naponta 9—6-ig eszközölhetők *zongora*, *hegedű*, *ének* és az összes tanszakokra. Azonkívül teljes színpadi kiképzés *opera* és *operettre*. A színpadi játékot *Ferenczi* Frigyes, a magy. kir. Operaház rendezője és *Szirmai* Imre, a Király-színház tagja tanítják. Az éneket *Somogyi* B. Carola operaénekesnő, kinek növendékei közül már számosan a bel- és külföldi színpadok ékességeit képezik, továbbá *Jóksch* Irma, a prágai kir. opera volt első drámai primadonnája oktatják. A többi tanszakokon is elsőrangú, kizárólag államilag diplomált tanérek foglalnak helyet. A tanítás szeptember elején veszi kezdetét.

A FOLIES CAPRICE GÁRDÁJA

Vasvári Adolf, Balla Mancsi, László Imre, Nagy Maca Báthory Zsuzsa, Perczel Nelly
Tábori felv.

Még egy hét

Összevissza egy hetet tart még a Zsarden szezonja. Csekély idő. Aki elkövette azt a megbocsáthatatlan könnyelműséget, hogy eddig nem volt kint minden áldott este, az most már nehezen pótolhatja a sulyos mulasztást. Most már csak hétszer lehet kimenni. Mi az ahhoz a kilencvenkét estéhez képest, ami a Zsarden egész nyári szezonját jelenti?

Színházakon még szokott látszani a szezonvég. A hangulat már nem olyan eleven. Itt? Soha nem pezsgett, élt, zenélt, kacagott, vigadott így a szezon, mint ezekben az utolsó napokban. A társulat olyan bánatosan fog szétmenni a hónap utolsó napján, mint még soha.

Gyárfás Dezsőnek az a mulatsága az utolsó napokban, hogy öltözőtársainak előadást tart a kecskéiről, azonkívül minden este kosarat ad egy-két ügynöknek, akik térdenállva rimánkodnak neki, hogy a Harsányi-féle szenzációs katona-monológót mondja el vidéken is fantasztikus fellépti díjak mellett. De Gyafi nem mozdul Pestről. Igaza van.

Sarkadi Aladárrel az a pech történt, hogy pár nap óta a műsoron D'Annunziót utánozza a Bohémek melódiájára és későn végez. Most kénytelen volt feladni a nyári lakását a Hűvösvölgyben, mert nem tud kiérni az utolsó villamoshoz a Széna-térre. De azért jó kedve van.

Z. Molnár László, a kedves Zé, folyton témákon törí a fejét. Rengeteg témája van; akármelyik kupléiró blinde odamehet hozzá és kérhet tőle témát. Biztosan kap, sőt ráadásul még valami bájos kis történetet Molnár Évikéről.

Pártos Guszti a közlekedéssel van megakadva. Már játszik a Vigszínházban is és a legfilmszerűbb rohanásokat csinálja esténként, hogy idején kiérjen a Zsardenba. De például mult vasárnap még azt is megtette, hogy Zsarden után az utolsó helyiérdekűvel kiment Gödöllőre és onnan gyalog Besnyőre éjfélkor: Hegedüs Gyuláékhoz Ilona-napot ünnepelni.

Gallai Nándor milliomos kezd lenni. Annyit fizetnek már neki táncitanításért, hogy legközelebb megveszi a Télikeretet.

Hát a hölgyek? Szalontai Ferike, a szezonvég slágere, Rákosszentmihályról jön be minden este. Sugárzik a boldogságtól, mert az ura, aki már kapitány, szabadságot kapott és itthon van.

Krisztinkovich Jenny elegánsabb és vidámabb, mint valaha. Mikor előadás után beül a fiakerébe és kocsisa, a jó Antal, a lovak közé csördít, a férfiak szájtátva néznek utána.

Geiger Irma nagy primadonna lett. Somogyi Nusi két szerepét vette át és igen nagy sikere van. Folyton ismételni kell neki. Csak az a vágya most már, hogy az igazgatóság is ismételje a jó szerepeket.

És így tovább. Nincs kedvesebb hely, mint a Zsarden. Még ma este a Zsardenba, nyájas olvasó? Persze, hogy még.

MENNYDÖRGÉS. A „Pillangó főhadnagy” egyik előadása alatt kis égiháboru vonult végig a városon és a folytonos mennydörgés megreszketettette a Magyar Színház erős falait. Felvonásközben a színészek odasereglettek *Rátkai* Márton közelébe és ijedten hallgatták a rettenetes csattanásokat.

— Szép, szép a kollegiális szeretet, — szolt *Rátkai* Marci — csak azt szeretném tudni, miért bujtok itt össze körülöttem, mint kis csibék a kotlós szárnya alatt.

— Tisztára önvédelem az egész — magyarázta meg a dolgot *Szirmai* Imre. — Zivatar van, már pedig a közmondás szerint: „*Csollánba nem üt a ménkü*”.

A MÜSOR. Van Pesten egy bankigazgató, aki szenvedélyesen szereti az artistákat. Nyáron tisztevendége a Béketo-Cirkusznak, télen pedig a Fővárosi és Royal-Orfeum felkes híve.

mert ezek az egyetlen helyek, ahol még artistákat szerepeltetnek. Nagy volt tehát a meglepetés a bankban, amikor a direktor a Belvárosi Színházba küldte gyakornokát.

— Mi az, direktor ur, — érdeklődött a prokurista — frontváltozás történt?

— Óh nem! — nevetett a direktor. — Hü maradok az artistákhoz és csak azért váltatok jegyet a Bárdos-színházba, mert az új műsor első részében — *Varietét* játszanak.

Az első rendes havi fizetést Kilényi Dávid igazgató honosította meg 1820-ban Győrött.

Az első színházi légszuszvilágítást a pesti Nemzeti Színházban 1838. márc. 19-én használták. A nagyszerű világítástól annyira el volt ragadtatva a közönség, hogy még a berendezési munka vezetőjét, *Wéber* nevű bádógymestert is lelkesen kitapsolta a lámpák elé.

Budapesti első honvéd...

(Román, népies modorban.)

Szöveg: Palaj Sándor.

Zenét szerző: Vincze Zsigmond.

Bu-da-pes-ti él-ső hon-véd gyalog-re-gi-ment-tel ör-ve-ze-tő Szabó István

The first system of the musical score consists of three staves: a vocal line in G major and 4/8 time, and two piano accompaniment staves. The lyrics are: "Bu-da-pes-ti él-ső hon-véd gyalog-re-gi-ment-tel ör-ve-ze-tő Szabó István".

(Híseket az ének szerint hol lassan, hol gyorsan,
hol erősebben, hol gyöngébben)

az is az-zal ment el. Pi-tos arc-cal pi-tos ajk-kal mo-so-lyog-va kér-te

The second system continues the melody and accompaniment. The lyrics are: "az is az-zal ment el. Pi-tos arc-cal pi-tos ajk-kal mo-so-lyog-va kér-te".

Hogy a ró-zsám fe-hér ró-zsám üzzem a keb-lé-re Az volt az u-lol-só ró-zsám.

The third system continues the melody and accompaniment. The lyrics are: "Hogy a ró-zsám fe-hér ró-zsám üzzem a keb-lé-re Az volt az u-lol-só ró-zsám."

a-mit né-ki ad-tam, Az volt az e-gyet-len csók-ja, a-mit ér-te kap-tam.

The fourth system concludes the melody and accompaniment. The lyrics are: "a-mit né-ki ad-tam, Az volt az e-gyet-len csók-ja, a-mit ér-te kap-tam."

A SZINHÁZI ÉLET KOZMETIKAI ROVATA

Rovatvezető:

Dr. Varga István

minden levélre válaszol

A SZÉPSÉG.

...Athene templomából ellopták az aranytálat. És a bűnös — óh szörnyűség — egy alig tizenkét éves gyereklány. Rögtön fölismerték kezében a lopott tálat, hisz Praxiteles mintázta a ráfonódó alakokat, amelyek oly tökéletesek valának, hogy egy spártai sóhajtva mondá: „mi spártaiak tiszteljük az egyszerűséget, de nem csoda: nincs Praxitelesünk!...” A bűnös szepegeve ment őrzői között birái elé, pedig talán nem is tudta felfogni, talán nem is érezte át büne nagyságát. Nagy, kék szemei kerekre nyilva szaladtak körül a zajongó tömegben, a haját lybiai pásztoroktól lophatta: fekete, selymes, göndör s hosszú volt és fehéren-piros arca, mintha mészből lépett volna ki az élő világba, oly elbájoló volt. Két kerek kis keble fölött ingerlően feszültek meg oltó ruhájának redői. Szépsége még a büne felett megbotránkozott tömeget is megfogta. Hát még mikor a bíró haragos kérdései nyomán nefelejték szemei, mint a csillogó gyémánt kezdtek fényleni megeredő könnyeitől. Mind ijedtebb, félénkebb lesz, torkát a sírás szorítja el s csak hebegve válaszol: „Egy rabszolgasszony mondá, hogy szép leszek, ha megveszem az ő kenőcsét, és én szép akartam lenni... nagyon szép. — És Athénének ugy sem kell a táll!...”

A természet, — ha igaz, hogy gyengébb a gyengébb nem — adott egy hatalmas fegyvert a kezébe: szépségét. Öntudatlan vágyat oltott már a tizenkét éves gyereklány lelkébe is, az örök asszonyéba, hogy szép legyen. És a hajók már a régi görögök világában is százszámra jártak a sima vagy tarajos tenzger hátán, hogy szépíteni segítsék a görögök asszonyát.

S mi futunk száz meg száz cél után, s sokszor tudva, de legtöbbször nem is gondolva semmire, csak lelkünk egy belső sugallatát követve küzdünk, robotolunk, fáradunk, s a kimerüléstől lehangyatló fáradt karjainknak új erőt ad egy furcsa érzés: vergődő lélekkel, könnyes szemmel és kicserepesedett ajakkal vágyunk el nem csókolt csókok után, egy csók után, a szép arc szép ajakán...

*

És ha jönnek levelek, gondos szeretettel küldünk üzenetet mindre majd: az arcokra rózsát akarunk festeni, selymessé tenni a hajakat, a kezeket bársonyos, simogató puhává, hogy az Élet, — ez a mindig gunyos, csunya hazárdjátékos, megverve fusson onnan, hol ütni akart és ragyogva, diadalmasan kacagjon s mindig csak kacagjon a szent, örökkévaló Szépség!

Varga István dr.

*

Bogárszemű. Az atropint ne használja még akkor sem, ha ez már nehezére is esnék önnek. Igaz, hogy ideig-óráig szép csillogóvá teszi a szemet s feketévé, de sok-sok baj származhatik belőle.

Ilonka. Azok a kis kraicárnyi kopasz helvek még fognak telni finom hajszálakkal, s éppen olyan egyenletesen lesz tele a feje hajjal, mint előbb. Ha tud szerezni egy kis tiszta alkoholt, azzal minden nap 2—3-szor puha ecsettel a kopasz részt bedörzsöli.

SZEZONKEZDET. Az állandóan rossz időjárás mellett nem lehet csodálni, hogy a Vigszínház színészei is zuhogó esőben érkeztek az első próbára. Góth Sándor hosszusan vetette le esőromvizet esőköponyegét és közben így monologizált:

— A jó isten nincs tisztában azzal, hogy befejezzük-e, vagy megkezdjük-e a színházi szezonzt. Csak ennek lehet tulajdonítani, hogy szezonkezdesre rendezett nekünk egy — záporpróbát.

A KIS DRÁMAIRÓ A MELLÉNYZSEBBEN

vagy

Hogyan lehetek 24 óra alatt drámairóvá

*Titkos drámairók
használatára*

írta:

HEVESI SÁNDOR.

KILENCEDIK FEJEZET.

A párbeszéd.

A párbeszéd — mondhatni — a drámairás legkényesebb oldala. A téma, a cselekmény, a mese: mind sokkal könnyebb dolog, mint a párbeszéd. Mert témát és mesét mindig lehet elkészíteni és tálalni spártai módra, vagyis: lopni úgy, hogy észre ne vegyék, de a párbeszéd már nem lehet úgy lopni, hogy észre ne vegyék... Amit mondanak, az legtöbbször lehet szabad lopás tárgya, — de már *ahogyan* mondják, ez az író bélyege, márkája, ugyszólván arcképes igazolványa, amelylyel más ember nem utazhatik.

A párbeszéd tudvalevőleg abból áll, hogy az egyik ember beszél, a másik pedig hallgat, vagy pedig az egyik beszél és a többi hallgat. A probléma inkább azon fordul meg, hogy mit beszéljen el az egyik s mit hallgasson el a másik. A szinpadon beszéltetni persze nem könnyű dolog, mert nem az a fontos, hogy az írot érdekelle, amit a személyek mondanak, hanem, hogy a közönséget érdekelle, mert nincs csunyább és kellemetlenebb dolog, mint ha a szinpadon beszélnek és a nézőtérén köhögnek s ennél talán csak egy dolog van rosszabb: ha a szinpadon beszélnek s a nézőtérén beszélgetnek.

A szinpadi párbeszédnek az arany-szabálya: minél kevesebbet beszélni és minél többet mondani... Úgyes írók azt is *hallja*, amit a szereplő *elhallgat*, — szóval az úgyes dialóg tulajdonképpen az, amelynek a nagyobbik, sőt talán az érdekesebb felét nem is a szereplő mondja el, hanem a közönség kitalálja. Ilyenkor a jó, derék közönség (nemcsak a mai, a tegnapi is úgy volt ezzel) azt hiszi, hogy ő szellemes, pedig csak az író volt szellemes.

A párbeszédekben nem igen tanácsos a régi jó példabeszédet alkalmazni, hogy: lassan járj, tovább érsz... Ha a pár-

beszéd nagyon lassan jár, könnyen elakad s azután nem ér el sehova... Ha a szerző lassan akar járni, akkor legjobb, ha minél kevesebbet beszél, vagy pedig éppenséggel semmit sem szól: s ez az úgynevezett műpauza, amikor nem az egyik beszél és a másik hallgat, hanem mindketten vagy mindahányan hallgatnak... A sok szünet is lehet veszedelmes, mert az érdeklődésnek soha sem szabad szünetelni.

A régi dráma- és vigjátékirók nagyon vigyáztak a párbeszédre és úgy tettek, mint a jó társaságbeli emberek, lehetőleg szórakoztatták, mulattatták vagy megdöbentették a közönséget, de mindekor a közönséges értelem és a józan ész határai között. Azt a problémát, hogy az egyik szereplő sok beszédét hogyan lehessen alkalmas időben és pontos megszakítani, a régi írók igen ügyes kis fogásokkal oldották meg, még pedig a következőképpen:

1. *A kis közbevetések.* Ha X. elmond valamit Y.-nak és Y. nem tudja (már pedig igen gyakran nem tudja), hogy mit feleljen rá, akkor Y. csudálkozó, meglepett arcot vág, összefonja két karját és így szól: *Ne mondja!* (Mire X. folytatja a beszédet.) Vagy Y. azt kérdi: *Igazán?!* Vagy, finomabb társalgási darabokban így: *Valóban?!*... Hasonló értékű és gyakran alkalmazott kis közbevetések még: *Nem értem! Ez lehetetlen! Ah, képtelenség! De hova gondol?! Mit mond?! Mit beszél?...*

Természetes, hogy még e kis közbevetések is műfajonként nagyon változnak. Verses tragédiákban, akadémiai szomorujátékokban, drámai költeményekben inkább a következő kis közbevetések szerepelnek (ha már az egyik személy sokat beszélt s az író nem tudja, hogy a partner hogyan vessen gátat a nagy áradatnak): *Oh egek! Mit hallanak füleim!* (Ez modernebbül így hangzik: *Oh, mit kell hallanom!*) *Oh, vajh' e napot meg sem értem volna! Mily rettentő talány agyamnak ez! Gondolhatott-e csak ilyesmit ember! Oh, van-e értelem*

e zürzavarban! stb. stb.

Népszínművekben még inkább módosulnak e kis közbeszólások és ilyenformán alakulnak: *Ügye meg a fene!* vagy: *Egye meg a fene! Fenét! Fészkes fenét! Fogd be a szád! Ne járjon a pofád! Mi ütött hozzád? A fene érti, mit gajdolsz!* stb. stb. A legzamatosabbak, amelyek eddig még nem is igen voltak használatban: megtalálhatók Szinnyi tájszótárában.

Ha a hosszú beszédeket így fölfüggesztették egy pillanatra, akkor a beszéd folyama tovább áradhat.

2. *A színpadi barkochbák.* Sokkal nehezebb az ügy, ha mindegyik személy csak kurtán beszélhet s ha a jelenet izgalmal nem tűri, hogy egy-egy szereplő úgy terítse ki a mondanivalóját, mintha az egy háborus térkép volna. Csakhogy a dráma és kivált a vigjátékirók már évszázadokkal ezelőtt kitalálták a színpadi barkochbát, vagyis a párbeszédnek azt a módját, amikor az egyik személy folyton kérdez, a másik pedig folyton felel, nem azért, mintha az egyik kíváncsi volna, a másik pedig örülne annak, hogy kérdezik: hanem egyszerűen azért, hogy a drága, jó közönség megtudhassa, hogy mi történik a darabban. Szóval, ez olyan barkochba, ahol a két küzdő között a harmadik jár rosszul. Példának szolgálhat a következő kis töredék:

Adolf: Te itt vagy, Kelemen?

Kelemen: Itt vagyok.

Adolf: Ez érdekes!

Kelemen: Ugy, én nem találok.

Adolf: Nem találod?

Kelemen: Nem!

Adolf: Pedig nagyon keresed?

Kelemen: Azt hiszed, hogy keresem?

Adolf: Tudom.

Kelemen: Ez érdekes!

Adolf: És kellemetlen, ugye?

Kelemen: Miért volna kellemetlen?

Adolf: Mert kellemetlen, ha az ember nem találja, amit keres.

Kelemen: Ugyan! Én nem találok, amit keresek? Hát mit keresek, amit nem találok?

Adolf: Hagyjuk e szójátékot. Ez nagyon komoly dolog.

Kelemen: Kérlek, mondd meg, hogy kit keresek, ha te olyan jól tudod?

Adolf: Nem tudom jobban, mint te...

Kelemen: Ha te is tudod, én is tudom, **me** beszéljünk róla.

Adolf: De csak beszéljünk róla. Mert

hiába tudod te és hiába tudom én, ha a közönség még mindig nem tudja, hogy mi az, amit én is tudok és mi az, amit te is tudsz!

Kelemen: Ez igaz, tehát folytassuk!

Adolf: Hah! Megmondjam, hogy kit keressz?

Kelemen: Mondd meg, ha mered, — de én nem vállalom felelősséget a következő kezmenyekért!

Adolf: Az magától értetődik. A következő kezmenyekért a szerző felelős.

Kelemen: Kérlek, ne viccelj — hanem folytassuk a darabot.

Adolf: Pardon, — tehát folytatom! Tudod, hogy kit keressz? *A feleségemet. A feleségemet!*

Kelemen: Te tudtad?

Adolf: Én már akkor tudtam — amikor — hah — gaz csábitó, álnok, hűtelen barát!

Kelemen: Kivánj akármit. Én tudom, mivel tartozom a becsületemnek — a te becsületednek — az ő becsületének, szóval: a mi közös becsületünknek...

Adolf: Jól értelek, Kelemen?

Kelemen: Jól értesz, Adolf.

Adolf (kezet szorit): Köszönöm!

Kelemen: Három hét alatt elváltok — hat hét múlva megesküszöm a feleségeddel.

Adolf (szájtátva): Mi?!

Kelemen: Miért csudálkozol ezen?

Adolf: Én csak azt nem tudom, hogy hat hét múlva itthon lesz-e a feleségem.

Kelemen? Hogy itthon lesz-e?

Adolf: Hát nem tudod?

Kelemen: Mit nem tudok?

Adolf: Én azt hittem, hogy tudod, és hogy azért keresed!

Kelemen: Ne őrijts meg...

Adolf: Hát nem tudtad, hogy a feleségem tegnap este megszökött tőlem — tőled — szóval tőlünk — a soffórral!

Kelemen: Mi?! (*Magához térve; szabadon Kisfaludy Károly után*) Szegény soffőr!

Ez az ugynevezett színpadi barkochba — amelyet többféleképpen lehet variálni s amely a kurta, gyors párbeszédekben igen ajánlatos!

Kezdő drámairóknak rendszerint nagyon sok bajuk van nem a kettős jelenetekkel, amikor az egyik személy beszél és a másik hallgat, hanem a tömeges jelenetekkel, amikor sok embernek kell fölváltva beszélniök. A tömeges jeleneteknek a legegyszerűbb módja, hogy

a szerző (az előbbi fejezetekben említett módok szerint) eltávolítja a szinpadról azokat a személyeket, akiknek nem tud a szájukba adni semmit, vagy pedig benn hagyja őket a szinpadon, az ugynevezett *elnémítási módszer* alapján. Ilyen elnémítási módszerek a következők: X. ur például azt mondja Y. kisasszonynak: Nagysád, nem óhajtja megnézni ezt az érdekes albumot? Erre elvonul vele egy szögletbe s azalatt elől az beszél, akinek jól esik. A legáltalánosabb *elnémítási módszer* a teázás, egyáltalában az evés-ivás. Ilyenkor azok a szereplők, akiket a szerző nem tud beszéltetni, pamlagokon és karosszékekben ülve esznek és isznak — és nem beszélnek. Ez az olcsó fogás csak a színháznak drága fogás, kivált ha a szerző pecsényéket és pezsgőket ír elő, a színészek ellenben az ilyen néma betéteket nagyon szeretik.

(Folyt. köv.)

Agglegény bucsuja

— a Zsarden műsorából —

Feledjen el, ne hijjon többé vissza,
Legyen emlékünkn szelid, szép és tiszta,
Vegye fel újra fehér kis kalapiát,
Felejtse el a május minden napját,
Szép szőke asszonyom.

A boldogságot ne kérje tőlem számon,
A csókja még most is itt ég a számon,
Éjfél felé már más ad nékem csókot,
Felejtsen el mindent: szép szót és bókot,
Szép szőke asszonyom.

Hajam már őszül, agglegény maradtam,
Mióta élek: nők után szaladtam,
Csak éltem, éltem... s az élet így semmi,
Jó volna újra kisfiúnak lenni,
Szép szőke asszonyom.

Mámor és kártya, korzók és bálók,
A kaszinóba eztán is feljárok,
És pont félhétkor, ugy, mint régen, régen,
Megállok majd az öreg sétatéren,
Szép szőke asszonyom.

Tavaszi est... szerelem, pásztorórák,
Aztán az ősz... a hulló, fehér rózsák,
Amíg egyszer el nem jön a tél,
Szívünk felett a fagyos szél zenél...
Szép szőke asszonyom.

Gróf Lajos.

Századszor a Pitypalaty kisasszony

A századik előadáshoz közeledik a Royal Orfeum nagyszerű operettje, a „Pitypalaty kisasszony“. Varieté-színházak történetében szinte egyedül áll ez a népszerűség, mely a Faragó-Zerkovitz-operettnek osztályrészül jutott. Hónapok óta tartja a színház igazgatósága készen egy legújabb operett bemutatóját, de nincs módja a szinrehozatalra, oly nagy az érdeklődés, a „Pitypalaty kisasszony“ iránt. Napokra, sőt hetekre eladott házak, vidékről: sürgőnyi előjegyzések adják a külsőségeit ennek a sikernek. S hogy a „Pitypalaty kisasszony“ a siker útján nem áll meg, azt nemcsak a további sorozatos előadás, hanem az összes magyar vidéki színházak érdeklődése biztosítja, a vidéki direktorok ugyanis majdnem kivétel nélkül mind lekötötték az operett előadási jogát. Sőt november és december hóban az egyik legnagyobb bécsi varieté-színház fogja a darabot bemutatni „Fräulein Nachtigall“ címen, még pedig a cimszerepben annak a pesti kreálójával, Herendy Mancival. Partnerét, D'Arrigo Kornélt hamar megszerette a közönség; nagy szerelmi duettjukban együtt tapsolja őket a publikum. Pártos Jenőről, a kitünő táncosról kell még följegyezni, hogy a sikernek szintén részese ép úgy, mint Szirmai Vilmos, Csillag Mariska és Rajna Mici. — A Royal Orfeum nagy meglepetésekkel készül megünnepelni a „Pitypalaty kisasszony“ századik előadását.

RONDELLÁNAK nevezték Pesten a Duna partra épített színházat. Eredetileg török templom volt, melyet 1780-ban alakítottak át színházzá. 1807-ben már magyar előadásokat tartottak benne. Ott működött: Láng Adám, Benke József, Sáska, András Elek, Murányi Zsiga és neje, Sáskáné, Simén Borbála stb. A Rondellát 1814 június 10-én egy Neumayer Mihály nevű pesti polgár vette meg, mely körülmény jelentékeny előmozdítója volt a későbbi állandó Nemzeti Színház megépítésének.

TUL A NAGY KRIVÁNON

Dalosságjáték három felvonásban. Írta FARKAS IMRE

A szerző engedélyével

Utánnomás tilos

HARMADIK FELVONÁS.

(*Harikóc, kis tót falu Szepesmegyében. Bal-
előtérben apró fehér tornácós ház, a Janóké
háza, kis kert, bazsalikom muskátli. Háttér-
ben a templom, házak, kékcs kődben a hegyek.
Egy pillanattig, üres a színpad.*)

(1. jel. Ancsura, majd Janó).

Ancsura:

Hires Kassa város kellős közepén,
Áll egy fátyolos kalapu bus legény.
Kérdik: miért, hogy nem a régi?
Kérdik: mi a baja neki?
Szól: a szerelmes babámat várom én.

Messze csörgedez a Hernád csendesen,
Árva, bubánatos leány elmegyen,
Lenéz a zugó habokra,
Aztán fel a csillagokra,
Egy könny gördül a szeméből csendesen.

Janó: Már megint itt ülsz, és bámulsz neked
bele levegőbe, ha? Ancsura... fikóm, rákom,
kötőfékem... hopp! (Megcsiklandozza).

Ancsura: Jaj zín ides Istenem!

Janó: Nem busolni Ancsura... Jön ameriká-
nus uraság... itt a telegráfia... ehun-e
gyün ám, sok szíp pénzt hoz... zsákkal hozzá
a pénzt otyomobilon, Krisztus uccse.

Ancsura (sóhajt): Jaj zín ides Istenem.
(Feláll).

Janó: Tudod mi van abba az otyomobilba?
Ancsurka, ide figyelj.

Ancsura: Fülelek. (Elmerengve leül a fa alá).

Janó: Zigazán fülelsz?

Ancsura: Zigazán fülelek.

Janó (melléje ül): Hát abba az otyomobilba
van... van... na mit gondolsz, mi van?
Van egy egy akkora darab szalonna, mint a
karom. Van benne... na mit gondolsz, mi
van még? Van benne sligovica... tiz liter is.
Van benne olyan tyuk, hogy csak kacsintja
egyét, ott van markodban tojás. Szíp láng-
veres selyem ruha, piros kendő, szíp nyaklánc,
tengeri csiga héjából. Az amerikánus csak úgy
kukkra ül sok drágaság tetején, alig fér zoty-
omobilba, csak úgy lötvög rajta... ott egye
meg a fene.

Ancsura: Hej zides Istenem.

Janó: Hát még ennek sem örülsz, Ancsura.
Zide néz, apánka két szíp szemibe.

Ancsura (ránéz): Apánka! (Zokogva ráborul).

Janó: Zides kis lánvom... Ancsura...
Ne sirj no, nononol! nononono!...

Ancsura: Nem lesz már zínbelülem boldog
sohasem nagyvilágon... vár engem hegyoldal

kicsi sirhalom... szomorú füzfá... fake-
reszt... brühühühü.

Janó: Vár ám megveszekedett fene... Vár
szíp kastily, ami úgy forog kacsalábon, mint a
keszeg a hálóban... vár szíp fogat, szíp
zamerikánus.

Ancsura: Papanka... Papanka meghalok.

Janó: Jaj csak ezt ne mondd.

Ancsura: Nem akarok én senkié se lenni,
mint Kiss Pistáé.

Janó (feláll): Ne beszélj róla. Ne hogy szo-
rulj ökölbe kezem, így ni: hogy szorulja.
Bonstd szét, mert baj lesz. (Ancsura kifejti az
ökölbe szorult ujjait). Na most megcirógatlak
vele... Ancsura...

Ancsura: Apánka... olyan szomorú vagyok.

Janó: Szomorú... lesz az még jobban is...
ne ríj, mert zín is mindjárt bögök... nah,
nah, ne ríj (Összeborulva bömbölnek).

(2. jel. Előbbiek. Szomszédasszony, bal hátszél-
ről lelkendezve beront): Jaj szomszéduram,
gazduram, Baratye Janó uram, minek is ke-
rültem erre az átkos hepe-hupás hegyoldalra,
az én kis falumból. Mit gondolt az én szegény
megboldogult uram, amikor ide lött arról a
szép, pádimentumos rónaságról, jaj, jaj, jaj!
(Középre jő).

Janó: Ne bömbölj zenyim portán, (Kissé
odahuzza). Megvan nekem magam bánatja...

Szomszédasszony (sértődötten): Oh, a málé
tót feje kigyvelmednek. Így kell fogadni egy
túzról pattant magyar menyecskét? Tudja, míg
szaladok kelmedhez, a falu túlsó végén ott
tapogatóznak kegyvelmed után.

Janó: Mit csinálnak? Tapogatóznak? (Az asz-
szony felé nyulkál).

Szomszédasszony: Vigye arrább a kezét, már rá
koppintok, la! Egy esemő igen nagy ur ül ott
otyomobilba.

Janó: Otyomobilba?

Szomszédasszony: Az ám. A zsidó bótost fag-
gatták, merré van a kigyvelmed háza. Amíg az a
kajlalábu bótos ide igazítja őket, gondoltam:
ide szaladok a kertek alatt, hadd tudják itt is,
hogy jön valaki.

Janó: Ancsura! Hallod? Nem meg mondtam?
Micsoda zeszemi van neked, mi, há? itt vannak
amerikánusok, otyomobilban?

Ancsura (apatikusan bemeleg): Nincs már
szegény szivednek örömed semmi... (Szomo-
ruan bemeleg a házba).

Szomszédasszony: Baratye ur, szomszéd!

Janó: Ha?

Szomszédasszony (riszálja magát): Hát izé, na.

Nem énnékem szánt az Isten,
Másnak adott féged,
Nékem csak egy mosolyt adott
Az útamba véled.
Addig-addig mondom,
Nincs szívembe bánat,
Amíg egyszer, édes kedves,
Megalatok utánad.

Ancsura: Pista! Áldjon meg az Isten. Mégis csak eljöttél? (*Pár lépést feléje.*)

Pista: Eljöttem. Az igaz, hogy eljöttem. De mindjárt tovább megyek.

Ancsura: Hát azért jöttél, hogy mindjárt tovább menj?

Pista: Azér.

Ancsura: Csak azér?

Pista: Csak azér. Csak azér is, csak azér.

Ancsura: Semmi másér?

Pista: No meg még valamiér. Meg akartam kérdezni, hogy mint van a faintos?

Ancsura (elkeseredve): Pista, már megint kezdod. Pedig úgy repesi zenyim szív nekem, úgy szeretnék. (*Felé akar sietni.*)

Pista (töltakozva emeli fel a kezét): Ne szeressen semmit a kisasszony. Mindjárt odébb megyek, csak egy kicsit kikönyökölöm magam a kerítésen.

Ancsura: Ippen Harikócon. Ippen a Baratyéék kerítésén.

Janó: Na, na, na.

Szomszédasszony: Én mindég csak jó hirt hozok magának. Mit néz rajtam?

Janó: Zaszt nézem, ha széltörne vastagabb felin, három kilométer drótot kéne rácsavargatni...

Szomszédasszony: Nem tetszem kigyelmednek Baratyé ur?

Janó (Nézi, nézi): A kipe az nem tetszik, a beszédje nyem tetszik, nagyon parasztosan beszél, nem olyan finoman, mint zia meg a családom...

Szomszédasszony: De válogatós kigyelmed, fene a gusztyusába. Hát még mi nem tetszik?

Janó: Tudja Zistenke... se kiped, se semmi, külön-külön, de úgy egészbe véve... zegészbe véve...

Szomszédasszony: No hát, egészbe véve.

Janó: Ugy meg zippenséggel nem tetszik... hahaha...

Szomszédasszony: Ejnye azt a hányi veti száma vagy kalap karimájú zsáknadrágba rázotti, mindenek nélkül kipitykézelt foltos ülepű, hegyen csuszó, völgybe dőcögő, jégen kopogó, drótrágó, üvegcipelő darócfakkos, tüsző melegítő, kajjalábu udvarba kiállt, gazdasszony-mérgešítő tót mindenedet. Azt hiszed, hogy tetszeni akartam neked? csak tréfáltam. — érted — ez volt az egész. Majd ha eltörik a fazekam, akkor érted küldök. Megdrótozhatod. (*Dühösen el.*)

Janó (utána néz, a fejét csóválja): Jaj az asszony furcsa teremtés, akinek nincs az a szerencsés, nem tudod mi a baja, amikor ha

feljön a hava, akinek nincs az a szerencsés. (*Furulyázni kezd, halkán énekel, oda dőlve a tornác falához.*)

I.

Lassacsckán báránykák,
Hegynek muszáj menni,
Óreg bácsi vagyok en,
Nyem tudom már sietni.

II.

Volt egy szép szeretőm,
Élthagyott már régen,
Azóta odavan az én
Kedves reménységem.

III.

Pajtásom ölele,
Messziről néztem én.
Azóta vágyom en
Ilyen csendes bus legény.
Lassacsckan, síb.

(Ének után autó túlkölés és püfföges, megjelönik a jobb háttérben).

(3. jel. Volt. Cheeswick, Ena, Clarisse, Archibald, Gábor, ~~autó~~ dresszben).

Cheeswick: Itt volnánk. Ugy látszik, ez az ő viskójuk.

Gábor: Már nem bizik ugy-e, a miliók varázsában Mr. Cheeswick?

Cheeswick: De bízom. Igenis, hogy bízom! Bár nem tagadom, vannak arnyoldalai is.

Mind: Mi az? mi az?

Cheeswick: Hát egy normális vagyonu embernek jut-e eszébe, hogy ide jöjjön hajón, léghajón, autón, az Isten háta mögé egy tót faluba, tót parasztiok közé? De mindegy. A fogadást mégis megnyertem. Hol az a Baratyé Janó?

Janó (lelkendezve): Zippen itt vagyok, ragyogok. Jaj tekintetes ur, nem látok zörömtűt, hogy piheg szivecke nekemül. Tánra áll a lábam. Na, csakhogy itt vagytok, megvagytok. (*Sorra ölelgeti őket.*)

Cheeswick: Nem öröm ez? Nem boldogság? *Archibald:* Az öreggel sohasem volt baj, ami az örömet illeti. Hanem a lány, az a fontos.

Cheeswick: Hogy van a lányod?

Janó: Szomorkodja.

Cheeswick: Mit csinál?

Janó: Szomorkodja. Mindig szomorkodja.

Cheeswick: Szeretnénk látni.

Janó (kiált): Ancsura!

(4. jel. Előbbiek, Ancsura).

Ancsura (kijön): Zip jó estét kívánok.

Cheeswick: Hogy vagy, kis lányom?

Ancsura: Köszönök zippen, rosszul.

Cheeswick: Még mindig rosszul?

Ancsura: Nagyon rosszul. Nem is leszek már jobban soha.

Ena (Gáborhoz): Látja, nem jött el a legény.

Gábor (az országuttra néz): Két perc mulva itt kell lennie...

Cheeswick: Hát kislányom azért jöttem, hogy segítsek rajtad... Mit kívánsz? Mi az óhajlásod? Mit tegyek, hogy szeress, kacagj, boldog légy?

Ancsura: Kirek szípen, tessék ide teremteni Kis Pistát.

Cheeswick: Nem akarsz szép ruhákat? kalapokat? gyöngyöket? ékszereket?

Ancsura: Kirek szípen, csak a Kis Pistát.

Cheeswick: Nem akarsz velem eljönni Amerikába? Az én nagy házamba, fénybe, ragyogásba?

Ancsura: Kirek szípen, csak a Kis Pistát.

Clarisse (Gáborhoz sugva): Ott jön Kis Pista az utca szögletén, ott fordul be.

Gábor: Csakugyan. Tudtam én azt. A magyar legény amit ígér, megtartja.

Clarisse: Akkor csináljuk tovább úgy, ahogy megbeszéltük. (Fenn). Baratyé ur, megnézhetjük a belső szobákat?

Janó: Tessen parancsolni fel.. megfordul... befordulni... Nagy tisztaság zenyém öreg házamba.

(Ancsura kivételével mind el a házba).

(5. jel. Ancsura, Pista jön, elmegy párszor a kerítés előtt, aztán odakönyököl a kerítésre és énekelni kezd).

Nem tudok én mosolyogni,
Nem tudok én sirni,
Nem tudok én szép szerelmes
Leveleket írni,
Nehéz könnyem sincsen,
Panasz szavam sincsen,
Csak azt mondom: édes
Rózsám, áldjon meg az Isten.

Pista: Ott hát. Ott ahun nekem tetszik, igaz-e?

Ancsura (sértődötten): Hát csak tessék. Ha csak azért jött. (Szünet, Pista feszeng).

Pista: Hát mi ujság errefelé?

Ancsura: Papiros. (Szünet).

Pista: Van-e még pántlika a lányok hajába?

Ancsura: Van hát.

Pista: Piros meg kék is?

Ancsura: Igen. Piros is, kék is. (Szünet).

Pista: Hiznak-e a disznók?

Ancsura: Hiznak.

Pista: A jó. Mer nálunk nem nagyon hiznak.

Ancsura: Talán szerelmesek.

Pista: Lehet. (Szünet). Hanem te se lettél kövérebb, Ancsura.

Ancsura: Zin? Fogyom napról-napra mint hurkaszál nyitott kamrába.

Pista: Mitől fogynál?

Ancsura: Zén tudom, Amerikánus kisaszonytól, ki neked öleleti, csókolgatja... jaj, már könny sincs a szemembe.

Pista: Hamis a zuzád is. Nem hiszek én neked. Mert a férfi csinálhat bármit, — igaz?

Ancsura: Csinálhatja.

Pista: De a nő hölgy, az nem csinálhat semmit, igaz-e?

Ancsura: Nem csinálhatja.

Pista: Te meg csináltad.

Ancsura: Nem csináltam, nem, nem!

Pista: Csináltad. Azzal az amerikánussal. Én pedig azt mondom erre, hogy elválnék örökre. Hallottam, hogy epezted magadat, gondoltam, eljövök megmondani, hogy ne epezd magadat. Vájlunk el békességgel.

Ancsura: Pista! Már nem bánok semmit. Csak még egyszer pihenni szeretnék pitykés melleden.

Pista: Arrul lehet beszélni. (Bejön átöleli, megcsókolja). Isten veled, Ancsura.

Ancsura: Pista! Pista! (Kéblére borul).

Pista: El kell válni, kedvesem. (Átöleli Ancsurát, megcsókolja. Alkonyodik).

(6. jel. Kis Janó, előbbieik, majd Gábor).

Kis Janó (jön haza a munkából, leejti az ásót, kapát): Hihihihih...

Pista (felnéz).

Kis Janó (nagy ijedten beszalad a házba).

Pista (kibontakozik az ölelésből, sietve, szinte erőszakosan): Isten megáldja, kisaszony.

Ancsura: Ne hagyj el, Pista.

Pista: Muszáj. Így tanítja a mores. (Elmegy, de látszik, hogy a bokrok között megbuvik).

Gábor: No mi az, Ancsura? Itt volt a Pista?

Ancsura: Itt volt, elment.

Gábor: No de van itt más valaki is. (Kiált). Mister Archibald!

(7. jel. Előbbiek, Cheeswick, Ena, Archibald, Clarisse, Janó, Kis Janó).

Archibald (jő). Kedves missis Ancsura! Én nagy elhatározásra jutottam. (A következő jelenet alatt a többiek is kijönnek a házból és körülbeszik Ancsurát és Archibaldot).

Ancsura: Mit akarnak tőlem?

Archibald: Nézz Ancsura, én nagyon gazdag ember vagyok, van sok földem, házam.

Janó: Olejő!

Archibald: Van szép kertem, lovam, hajóim, repülőgépem, minden ami az életet díszíti.

Janó (megöleli Ancsurát): Hallod, milyen szípen beszélsz!

Kis Janó: Apanka, hihihih.

Archibald: Mindezt a sok szépet, jól, én most felajánlom magának, Ancsurka, legyen a feleségem.

Ancsura (ijedten): Nem, nem.

Janó: Tetszik látni, hogy örül? hogy folyton csak azt mondja: igen, igen? Tetszik látni, hogy repesi az örömtől?

Ancsura (a kötője szélét tépegeti): Kirek szípen, én nagyon megvagyok tisztelkedve, zím igazán szípen köszönök... de nem szabad nekem jaz szívem másé...

Archibald: Kié?

Ancsurka: Kis Pistáé... hatos huszáré... nótás zemberé.

Janó: Ne tesszen rá hallgatni... (közéjük kerül). Meg van babonázva... nem tudja mit beszél. Il-hal zamerikánus uraságer, csak kelteti magát, mint a többi bolond fehér csejíd... az a pörge kalapu, pitykés dolmányu nótás

gazember elcsavarta nekem fejed... de csak kerüljön a kezem közé, ugy elrántom a nőtáját, hogy olvat míg nem látott két világot.

Pista (előlép): No hát, ide velem!

Ancsura: Pista! Hát nem ment el? (Holdfény lassan).

Pista: Nem ám galambom, mert ez a derék, jó uraság, a Szomolnokai Gábor ur azt mondta a levelében, bujji meg a bokrok között, ha mindent akarsz tudni, látni, hát oda bujtam. No hát jól tettem, mert a zén kis babám nem tud hűtlen lenni hozzám...

Ancsura: Jaj, de boldog vagyok.

Archibald: Nem kell pénz? Vagyon? Szép ruhák? Házak? Földek?

Ancsura (Pista keblén): Semmi, semmi. (A fa alá ülnek, boldogan sugdosnak).

Archibald (rájuk mutat): Voila.

Cheeswick: Beismerem. Elvesztettem a fogadást.

Ena: Papuska! Emlékszel: azt mondtad, ha megvőzünk arról, hogy a pénz nem minden erő, akkor nem ragaszkodsz ahhoz, hogy mi, akik szeretiük egymást, egymáséi legyünk.

Cheeswick: Én mindig állani szoktam a szavamot.

Ena: Ma már ennvire vagyunk, engedd meg, hogy olvanok legyenek körülötted, akik szeretik egymást.

Cheeswick: Hát olyanok is vannak?

Ena: Igen. (Kézen fogja Gábort). Mi.

Clarisse (kézen fogja Archibaldot): Meg mi.

Cheeswick (szótlannul nézi őket).

Kis Janó: Hihihihihí...

Cheeswick: Nohát nekem erről sejtelmem sem volt.

Janó (megbőki a vállát): Tugva mit? Agya rájuk áldást, fiatal választja, zöreg meg ráhagyva.

Cheeswick: Hát ha nagyon boldogok lennétek? Mi?

Mind: Nagyon.

Cheeswick: Hát legyenek is gyermekeim.

Mind: Papa, papa. (Megcsókolják).

Janó: Papa. (Meg akarja ölelni).

Cheeswick: Hát ezzel a jámbor tót szépséggel mi lesz?

Archibald: Ők tanítottak meg bennünket boldogságra. Tehát ezt az 500 ezer dollárt, amit Cheeswicktól kaptam, neki adom.

Cheeswick: Megyek az autókért! (Kimegy jobb oldalra, Gábor átölelve Enát, Archibald Clarisset, utána indul).

Janó: Mit hallok?

Kis Janó: Papanka... lesz megint frakk, meg pukkanós bor.

Janó: Meg muzsika, zip, fehérnép... papal (Át akarja ölelni Archibaldot).

Archibald: Elég. (Az amerikaiak a kerítés mögött még láthatóak).

Janó (gőgösen): Micsoda fránya népség ez az, pukkadjak meg, ha csak szóba is állok velük. Ninesen párja kis falucsának túl a nagy Krivánon. (Leül a tornác előtti padkára, előveszi kurtaszáru pipáját, tömögeli, a kis

Janó beszalad a házba, nagy karéj kenyeret hoz ki s felül a kut párkányára. Halkan dudolnak).

Tul a nagy Krivánon,
Zólyomi határon, stb.

(Függöny).

Vers Bogyo Zsigához

Megható verset közöl itt a Színházi Élet. A vers Bogyo Zsigához szól, a Vigaszínház néhai, harctéren elpusztult kedves tagjáról s a szerző a felesége, özvegy Bogyo Zsigmondné... több kommentárt már nem is kell hozzá írni.

BOGYÓ ZSIGÁNAK

Te eljössz hozzám, tudom, apikám,
Mert irva van a „Liliom“-ban,
Megállsz majd kinn, — kint csak az út porán,
Igy játszottuk a „Liliom“-ban,
Oly szép leszel: rongyos — és csillagos.
Várlak! Nem jöhet gróf, se kárpitos:
Idők végéig várok Tereád,
Kicsiny cseléded, Zeller Julikád.

Itt lent a tél azóta nyárba fordult,
A vón természet kendőzi magát,
Nyirkos kebelén millió virág,
S a halál felett, mit korhadt méhe rejt,
Parfümök bünös orgiája lejt,
S örvény szélén, illatposványon át
Én egymagamba gázolok tovább.
Neked most játszanod kell Leár királyt.

S a többi, fényes, parádés szerep
Odafeinn bizton mind, mind a Tied!
S lelkednek büszke, könnybefojtott álma
Valóra vált a nagy reportoirba,
S mit rám tékozolt pazarul szived,
Sugárba fűzik ott a kincseket.
Trónuson ülsz, feléd himnuszok búgnak;
Az angyalok előtted leborulnak.

De hozzám majd csak úgy jössz el, tudom,
Mint irva van a „Liliom“-ban,
Koldusképébe megállsz az úton,
Igy játszottuk a „Liliom“-ban.
Oly szép leszel, rongyos — és csillagos;
Várlak, nem jöhet gróf, se kárpitos.
Idők végéig várok Tereád,
Kicsiny cseléded, Zeller Julikád.

Özvegy Bogyo Zsigmondné.

Halló, mi újság?

GUTHI SOMÁNÉ előkelő énekiskolájában (Rákóczi-tér 6.) augusztus 19-én kezdődnek a beiratások, mindenkor 11—1 óráig és délután 3—4-ig.

FARKAS BÉLA. A fővárosi művésztelepről írt cikkünk illusztrációi alatt egy a nagyközönség előtt kevésbé ismert név, Farkas Béla neve, szerepel. Ezek a rajzok egytől-egyig ötletesek s bravuro technikájuk s méltóan fognak széles körökben feltűnést kelteni. Farkas Béla ez-ideig mint kiváló szobrászművész szerepelt a tárlatokon, most mint karrikatura-művész ragyogtatja kvalitásait. Rajzai itt-ott már megjelentek a fővárosi lapokban, de nagyarányuan ezúttal először jelenik meg a nyilvánosság előtt, a *Színházi Élet* hasábjain.

LEHAR ANTAL, akit a királyi születésnapján Mária Terézia-renddel tüntettek ki, testvérbátyja, **Lehár Ferencnek,** a világhírű magyar zeneszerzőnek. Lehár Antal mint a II/13. magyar népfőlkélt gyalogzászlóalj parancsnoka, még a háboru legelejen, 1914 szeptember 2-án, Szerbiában vívott harcokért kapta a diszes kitüntetést, amellyel tudvalevően együttjár a *bárái* cím is. Lehár Ferenc bátyja evvel magyar báró lett: *bárá Lehár.*

KRÉMER SÁNDOR ismert kitűnő vidéki szinigazgató augusztus 13-án, Békésgyulán, meghalt. Krémer 1859-ben született, Kolozsvárt. Az Országos Színészakadémia elvégzése után Veress László társulatánál kezdte meg a színeispályát, majd **Hubay Gusztáv** és később **Köszeghy Endre** társulatához szerződött, aztán Aradi Gerő és Pesti Ilhász Lajos igazgatóknál szerepelt. 1898-ban Szabadkán lett szinigazgató, onnan Szatmárra kapott meghívást és társulatát Décsre átvitte, hol 8 évig terjesztette a magyar kulturát. — Igen ambiciózus, lelkes, munkaszerető direktor volt, kit nemcsak a tagok szerettek, de a nagyközönség is színpátiával vette körül. A Színészegyesület tanácskozásaiiban mindig lelkesen vett részt.

DR. LADÁNYINÉ Gedeon Mariska művész-tanárno énekiskolája szept. 9-én nyílik meg. Lelkiismeretes tanítás, gyors előmenetel, mérsékelt tandíj. Probaéneklés díjtalan. Jelentkezni lehet: VIII. Baross-utca 75. Telefon József 69—14.

„**OTTHON**“ **TÁNCINTÉZET** ma Budapest legegészségesebb s legkedveltebb táncintézet. Tanfolyamainak közönsége igazán a legdíszingváltató. Legközelebbi tanfolyama, melyre felvételek hétköznaponként este 7—9-ig a helyszínen, III. Aréna-ut 68. sz. alatt, korlátozott számban eszközöltetnek, szeptember 2-án kezdődik. Tanuló ifjuság számára külön délutáni tanfolyam. Hölgyek csak az urakkal egyenlő számban vétetnek fel.

OPERÁK MAGYAR SZÖVEGEI

1. Faust. Opera 5 felv. Gounod	1.50 K
2. Tévedt nő. (Traviata). Opera 4 felvonásban. Verdi	1.50 „
3. Zsidónő Nagy opera 5 felv. Halévi.	1.50 „
4. Aida. Dalmü 4 felv. Verdi	1.50 „
5. Troubadour. Opera 4 felv. Verdi.	1.50 „
6. Álarcosbál Nagy op. 5 felv. Verdi.	1.50 „
7. Othello. Nagy opera 4 felv. Verdi.	1.50 „
8. Lohengrin. Regényes dalmü 3 felvonásban. Wagner	1.50 „
9. Parasztlecsület. Melodráma 1 felvonásban. Mascagni.	1.50 „
10. Tannhäuser. Regényes dalmü 3 felvonásban. Wagner.	1.50 „
11. Romeo és Julia. Nagy opera 5 felvonásban. Gounod.	1.50 „
12. Toldi szereleme. Zenedráma 3 felvonásban. Mihálovics.	1.50 „
13. Carmen. Dalmü 4 felv. Bizet.	1.50 „
14. A nürnbergi mesterdalmokok. Dalmü 3 felv. Wagner.	1.50 „
15. Mignon. Regényes dalmü 3 felvonásban. Thomas Ambrus	1.50 „
16. Nyugat leánya. Opera 3 felvonásban. Puccini.	1.50 „
17. Szent Erzsébet legendája. Oratorium. Liszt F.	1.50 „
18. A hugonották. Nagy opera 5 felvonásban. Meyerbeer.	1.50 „
19. Don Quijote. Tragikomikus opera 3 felvonásban. Ábrányi.	2.— „
20. Sába királynője. Opera 3 felvonásban. Goldmark.	2.— „

MOLNÁR FERENC MŰVEI.

Egy haditudósító emlékei. K. 5.80. kötve 7.80 K	
Az éhes város. Regény 2 kötetben	7.—
A farkas. Vigjáték 3 felvonásban	2.50 „
Keetten beszélnek. Tárcaák, rajzok.	6.50 „
Liliom. Egy csirkefogó élete és halála.	
Külvárosi legenda 7 képbén.	2.50 „
Muzsika. Elbeszélések.	6.50 „
A Pál-utcai fiúk. Diákregevény (kötve)	12.— „
Ólesó kiadás	12.50 „
Rabok. Regény.	8.— „
A testőr. Vigjáték 3 felv.	4.50 „
A fehér felhő. Mirakulum 5 változásban	1.50 „
Farsang. Színmű 3 felvonásban	4.— „
Az óriás és egyéb elbeszélések.	5.— „
Ismerősök. Feljegyzések, krónikák.	5.— „
Uri divat. Vigjáték 3 felvonásban.	5.— „

Kaphatók a *Színházi Élet* boltjában, Budapest, VII., Erzsébet-körút 29. Postaköltség egy füzetnél 35 fillér, többnél 65 fillér.

Színházi képrejtvény

Rejtvényünk megfejtői között három díjat sorsolunk ki:

I. díj. Egy magyar író színműve. (E héten dr. Hevesi Sándor „Görögtűz” című művét soroljuk ki)

II. díj. Egy művészi arckép. (E héten Várady Aranka sajátkezű aláírásával ellátott fényképét adjuk.)

III. díj. Egy páholy, a főváros valamelyik színházába.

A Színházi Élet 32-ik számában közölt rejtvény megfejtése: Nyilik a Király-Színház. He-

lyesen megfejtették 720-an. Herceg Ferenc „Arva László király” című könyvét Löwy Aranka, Nagymoha; Fedák Sári fényképét Balog István, Népszínház-u. 24. és a páholyjegyet Papp Rezső, Szerecsen-u. 20. nyerte el.

Szerkesztői üzenetek

(E rovatban készséggel adunk felvilágosítást a színházi vonatkozású kérdésekre. Kéziratokat, rajzokat nem adunk vissza és azok megőrzésére nem vállalkozunk.)

N., Baty: 1) Visszavonult. 2) Még nem perfelt. — Boriska, Kispeszt. D. J., Király-u. 112. II/7; G. Tr., Rákóczi-tér 16; T. J., Király-u. 102; Sz. Z., Alag, Főtér. 66; Fenyvesi Emil, Bimbó-u. 1. — Anirosa 15. 1) Ref. 23, nőfien. 2) Földváry József. 3) Pesten. 4) 18, ref. 5) Rónay Mancsi. — Marsdivízió. 1) Férjhez ment Gózon színészhez. — Gabi. 1) Asszony. 2) Majd megvállik, milyen lesz. — L. Jolán. 1) A Színházi Élet boltjában megveheti. 2) Ha kéri a VI/39-iki számot, abban megtalálja. — Mackó. A darabok nem közölhetők. Kéziratokat nem adunk vissza.

H. M. G. A művész saját bevallása szerint

SZÉP LESZ

az arcbőre, fiatalos úde bájtt kölcsönöz, minden arcisztatlanságot, szeplőt májfoltot, orrvörösséget, □ nyomtalanul elmulaszt az □

Aranyvirág Krém

Próbátégely 6.— korona
Nagy tégely 10.— korona
Hozzávaló szappan 5.80 korona
Aranyvirág puder 5.— korona

Egyedül kapható a készítőnél:

GERŐ SÁNDOR gyógyszer-tárában NAGYKÖRÖS 137

BENEDEK FRIDA FÜZŐTERMEI
Király-u. 93. Damjanich-u. 18.

BOKOR SZIDY női kalap üzlete
Budapest
IV., Régi posta-utca 11.
(Váci-utca mellett)

KOVÁCS DEZSÖNÉ

kalap és női ruhadívatertme
Budapest, IV., Veres Pálné-utca 7

Hajszálatok végleg eltávolított „KLARISS” Bach és Körtössy kozmetikai intézete
Mindennemű szépséghibák kezelési, szépítőelavoltítás, ráncok kisimítása, arcgőzölés és aromaszás jutányos bérletben. Budapest, VI., Almássy-utca 3 sz.

MEGJELENT
VEÉR IMRE KÖNYVE

Első kötet, harmadik kiadás 6 kor.
Második kötet, első kiadás 8 kor.
Két kötet 12 kor.

LYGEIA
Második kötet

Megrendelhető a „Színházi Élet” kiadóhivatalában Erzsébet-körút 29. szám

MOLNÁR FERENC ÚJ REGÉNYE

ANDOR

Megjelent és a Színházi Élet boltjában kapható vagy megrendelhető. A 624 oldalas hatalmas kötet ára: Korona 15

Megrendelésnél 65 fillér portó.

1918-ban lépett föl először Pesten, mint szerződtött tag. — *Dorrit Weixler*. 1) 1890-ben született. 2) Báró Aczél-u. 3. 3) Ha figyelemmel kíséri lapunk e rovatát, akkor meggyőződik róla, hogy adunk felvilágosítást. 4) Nőtlen. 5) Érdemes, ha van tehetsége. — *Shakespeare*. 1) Színész volt. 2) 17 évet betöltött életkor, jó megjelenés, megfelelő intelligencia. — *K. D., Arad*. Az illető ur tényleg Lenkey Zoltán volt, a Városi Színház titkára. — *Margó*. A *Színházi Élet*-kávéház tulajdonosai Aczél Viktor és Adler Mór. — *L. imádó*. 1) L. J., évi 18.000 K, P. V., évi 16.000 K. 2) Mindkettő jó. — *Antigone*. 1) B. G., Baross-u. 8; K. G., Alkotás-utca 7/b; A. A., Gellérthegy-u. 1, T. E., Bimbó-utca 1. — *Egy ungvári érdeklődő*. 1) 24 éves. 2) 42. 3) Ref.

M. A., Balatonfüred. Mind a két kérdezett református. — *Nefeletts*. 1) Báró. 2) A Víg-színház tagjai sorába szerződtette. 3—4) Nem lép föl. 5) Eszterházy-u. 22. sz. alatt. — *J. N. J.* Levélben tessék a Nemzeti Színház igazgatóságához fordulni. — *Hóvirág*. A *Színházi Élet* boltjában minden kotta és könyv kapható. — *Haragos*. Előfizetése augusztus hó 31-én jár le. — *Zs. Zoltán*. Ha megnyílik Nagy E. lesz. — *Nornák*. 1) 50. 2) 44. 3) 32. 4) Csak anyja él. 5) 30.000 K. — *V. A., tanítónő*. 1)

27. 2) Corvin és Prója. 3) Kolozsvár, Nemzeti Színház. 4—5) Nőtlen. — *T. O., filmgyár*. 1) 28. 2) Nőtlen. 3) Katona. 4) Bárhol. 5) Astra.

B.—L. imádó, 1) Majd megírja a *Színházi Élet*. 2) 1887-ben született, atyja színigazgató volt, református vallású, 1903-ban végezte a színészakadémiát, onnan vidékre szerződtött, majd 1912-ben a Király-Színháznál működött. 2) Összel. 3) Tavaly ment férjhez. — *Binbély*. Ott megtudható. — *Aranyos*. 1) 26. 2) Címe a színház. 3) Krisztina-körút 15. 4) 25. 5) Színház. — *Veni, vidi, vici*. 1) Elegánsan. 2) Dr. Szécsi Illés, Jónás Dezső. 3) Ha aktuális lesz, megírja majd a *Színházi Élet*. 4) Rk., — izr. 5) Tátrában. — *Fonyódi emlék*. Titkári hivatalnál kell érdeklődni. — *Sz. Erzs.* Városi Színház. — *Moissi*. Jelenleg Berlinben van. —

Színházi rajongó, Kecskemét. 29 éves. — *Jungfer*. 1) Elegendő. 2) A Színészegyesületnél megtudható. — *Lola*. 1) Igen. 2) Címe a színház. 3—4) Igen. — *N. A.* A *Színházi Élet* kiadóhivatala utján megrendelhető. — *Piroska*. 1) Király-Színházhoz címzendő a levele. 2) 30. 3) Nőtlen. 4) 10 évvel ezelőtt. — *Peer Gynt*. 1) 12 ezer. 2) 16 ezer. 3) 20 ezer. 4—5) A színház könyvtárosa őrzi a színlapokat, de a régi lapokból is megnézheti. — *F. Riza, Mátészalka*. Nem halt meg. — *Médi*. 26 éves, évi

Egyetlen héten se felejtse el megvenni a
BORSSZEM JANKÓ-t

Magyarország legelső, legjobb humorisztikus hetilapját. — Felelős szerkesztő: Molnár Jenő. Művészeti szerk.: Bér Dezső.

Egyes szám ára 60 fillér. A lap munkatársa: minden Kiadóhivatal: számottevő író és művész. Előfizetés: negyedévre 7.50 kor.

Holcser
és híradarai és komarai mellő
divatháza
Budapest, Kossuth Lajos-u. 2

A SZAMÁR
szerkesztik
Szenes Béla és Kober Leó
Előfizetési ár negyedévre 7 korona. Kiadóhivatal: Rökk Szilárd-u. 9

NAGY MIHALY
DROGERIÁJA, Budapest, V., Váci-ut 4.

Szappanok, illatszerek, kúszerek, háztartási cikkek legolcsóbb bevásárlási forrása. — Ruhafesték minden színben kapható.

Telefon: 160-96.

ULLMANN
JÓZSEF

mellfűzők, különlegességek műterme

Telefon 171-83

VI., NAGYMEZŐ-UTCA 28

Gulyás Pál főúri cipész Budapest, IV., Kaplony-u. 3.
— Gróf Andrássy-palota —

28.000 K. — *Anti.* 1) Berlinben. 2) „Fából faragott királyfi”. — *G. Malvin.* 1) A *Színházi Élet* kiadóhivatalánál tessék érdeklődni. 2—3) Rákosi-iskolát. — *Lilly.* Leghelyesebb a Zeneakadémián megtudakolni, hol a pontos cím is megvan. — *G. Ida.* 1) 31. 2) Nőtlen 3) 29. 4) 42. 5) Igen. — *Paul.* 2 évvel ezelőtt, — talán jövő májusban újra eljönnek.

Szólnoki kis leány. 1) Színész. 2) A Színészegyesülethez tessék fordulni. — *Szép vagy.* 1) 31 éves. 2) 1884 ápr. 26-án született, Kiskeszin, Nyitra megyében. — *Dr. P. B., Miskolc.* 1) 25 éves. 2) Rk. — *Mici.* Nincs raktáron. — *Di-nike.* 1) 400 K-tól feljebb. 2) Igen. 3) A színház adja a ruhákat. 4) Havi 40 K-tól. — *M. János, Pécs.* Igen kedves a művészről szóló megemlékezése, de — sajnos — nem használhatjuk fel, miután a rovatvezető pontosabb dátumokkal rendelkezik. — *Böngésző.* A Gasparonc-operettet Zell és Genée írta, zenéjét Millöcker Károly szerezte. Premierje 1884 ápr. 25-én volt a Népszínházban, ezzel a szereposztással: Carlotta; Hegyi Aranka, Baboleus Naconi; Solymosi, Sindulfo; Szabó Antal, Ernimo; Vidor Pál, Sora; Pálmay Ilka. 2) „A bor” premierje 1901 márc. 29-én volt, amikor is Baracs Imrét Gyenes, Baracsné Cs. Alszeghy Irma, Matyít Rózsahegy Kálmán, Szunyoghné Györgyné, Mihályt Gabányi Árpád, Göre Gá-

bort Ujházy Ede, Görénét Vizváry Gyuláné, Durbints Pált Vizváry, Esztert K. Gerő Lina, Ceglédit Latabár Kálmán és Kátsát Zilahy Gyula játszotta. 25-ik előadása 1902 szept. 18-án, 50-ik előadása 1905 ápr. 1-én, 100-ik előadása 1911 dec. 25-én, karácsony vasárnapján volt. — *Vidéki színész.* Roboz Elek 1860 szept. 24-én született, Kaposvárott. Előbb vasuti főhivatalnok volt, majd 1904 jan. 1-én az Orsz. Színészegyesület számfejtőjévé választották meg. — *Cs. Ica.* 1) A kérdezett művésznő 1870 márc. 27-én, Jászkiséren született. 2) „Nappali színész”-nek azokat a színészeket szokás nevezni, akik a társadalmi életben elég ügyesen tudnak forgolódni, szóval színészkednek, sikereket is érnek el, de a színpadon nem érvényesülnek.

H. Erzsike. Bármelyik filmgyár igazgatóságánál. — *B. Lola.* 1—2) Megkapható „Ferenc Jóska leveles ládájából” a *Színházi Élet* boltjában. — *Sz. Margit.* 1) Azonos. 2) 37. Nem testvérek. 3) Nőtlen ember. 4) Jelenleg nyaral. 5) Mindeniket szereti. — *H. Juliska.* Rózsahegy Kálmán színészkolájának címe: VIII., Népszínház-u. 22. — *U. Ilona.* 1) Röck Szilárd-u. 6. 2) 1896 július 22-én született, Szabadkán. — *Macbeth.* 1) Dr. juris. 2) 500 K. 3) Magyar Színházban. 4) 36. — *Tehetséges.* 1) Szept. 11. 12 és 13-án. d. u. 3 órától vannak a felvéte-

Műkedvelők részére

aktuális,
kis tréfák (Karinthy, Harsányi.)
Gábor Andor, Kövári stb.

Megrendelhetők a Színházi Élet kiadóhivatalában. I. sorozat, 10 darab ára K 3.50, II. sorozat, 10 darab ára K 4.50. az összeg előzetes beküldése ellenében bérmentve azonnal megküldi a kiadóhivatal. Budapest, VII., ker., Erzsébet-körút 29. szám.

Pompás kivitelben megjelent a
»SZINHÁZI ÉLET«
(bármely évfolyamra használható)

BEKÖTÉSI TABLAJA

dombornyomású fődélén KOSÁRV EMMA fényképével, ára K 6, szállítási díj 50 fillér. Az összeg előzetes beküldése ellenében azonnal megküldi a kiadóhivatal: VII. kerület, Erzsébet-körút 24. szám.

LEANYOTTHON 53.

Budapest, VIII., Baross-utca

Lenvászon puha gallér, ele- **Nyakkendőház** Budapest, V., Deák Ferenc-u. 14. Fiók: IV., Kigyó-u. 5.
gáns, hűsít, házilag mosható! (Klotild-palota) Árjegyzéket 20 f. bélyegért küldünk.

Dr. MÜLLER
KIR. TANÁCSOS

SZANATÓRIUMA TÁTRAHÁZA

**LÉGZOSZERVI
BETEGEK
RESZÉRE**

Bisztes József szüesmester

Budapest, IV.
Váci-utca 46.

Ajánlja saját műhelyében készült, dunsan felszeletelt ház szármacsuru-ruktárrát. Mindennemű szőrmearuk és toll ruhák nyári gendozásra elfogadottnak.

Traum Jakabné MANIKÜR- HÖLGYFODRÁSZ

Budapest, VII., Dohány-u. 1.

Kitűnő ebédkoszt 4 koro-
uri családnál Baross-utca 53. III. 23. náért

Külföldi parfümök

Ajánlok legfinomabb parfümököt dekánként: Chevalier d'Orsay, Quelque fleurs, Ambra Anique, Batschari, Lorigan 10., K. Rózsá bonatide, Hygiea Chypre, Thule, Vademeum, Seconissima, Kasrii mákvirág, Ibolya, Ideal, Khasana, Isola bella, Lorna, Buvardia, Orgona, Gyöngyvirág, Akacia, Orchidea parfümöt 6. — K-ért dekánként, utánvéttel. — Gyártelep: Hyvarjon & Comp. Egyedüli szétküldési hely: Gross Antal kivitelei háza, Budapest, VIII. kerület, József-körút 23. szám.

lek, — a rendes előadások 16-án kezdődnek. 2) 16-tól a lányokat, 18-tól a fiukat. 3) Igen. — *Vig özvegy.* 1) Nem válik el a kérdeztett művész, — sőt, nagyon is jól élnek, ezidőszent Siófokon vannak, a jövő héten a Tátrába utaznak. 2) Köszönjük az üdvözlőt, majd átadjuk Intim Pistának. — *Példányonkint vásárló.* Több múdala jelent meg. — *Bora.* A legkedvezőbb. — *A. Marietta.* Igen. — *H. Ilonka, Szombathely.* Címe: VI., Csengeri-u. 28. — *Médi.* 1) Szept. 11, 12 és 13-án. 2) Ha van tehetsége, ideiglenesen veszik fel, a végleges felvétel később következik. 3) Poetika, Esztétika, Dramaturgia, Művelődéstörténet, Magyar színészet története, Magyar nyelv és irodalom, Lélektan. A színjátszás elmélete, Francia nyelv, Ének, Maszkolás, Tánc. 4) Csakis urleányok.

R. S., Temesvár. Rózsahégyi Kálmán színésziskolájának címe: VIII., Népszínház-u. 22, tessék az intézet igazgatóságától prospektust kérni. — *Erdős.* Még korai kérdés, mert maga a színház igazgatósága sem határozott föltötte és az eddig megállapított műsortervezeten még nem is szerepel; ha tehát majd aktuális lesz. — gondunk lesz rá, hogy hozzájuk róla hirt a *Színházi Élet*-ben. — *Halasi.* 1888. jul. 15-én született, Debrecenben, és Szabadkán lett színész.

Bukaresti magyar. Azt méltóztatik kérdezni,

hogyan volt-e valamikor magyar színtársulat Bukarestben. Igen, volt, és pedig 1860. jun. 4-én, Havy Mihály kolozsvári színgazgató vállalkozása mellett; a társulat 50 tagból állott, köztük a híresebb tagok ezek voltak: Simonyi Károly, Bartha Elek, Palatkay Gábor, Szabó Mócsi, Tar Csátár, Albisi László, Pollinusz Jánosné, Bokorné, Albiné. Az első este „Hungaryi László” opera került színpire 1112 frt 40 krajcár bevétellel. A vendégszereplés 2 hónapig tartott és sorra kerültek a legjobb operák, mint Rigoletto, Troubadour, Lucia, Linda, Mártha, Stradella, Zsidónő, Alvajáró, Büvös vadász, stb. — *Hermes.* Kösza hír, ami ilyenkor — szezon kezdetén — minden esztendőben felüti fejét; tehát nem kell komolyan venni. — *Butterfly.* Igen, elvált, még 1902. okt. 2-án.

B. F., Győr. 1) Boyda Juci, a Belvárosi Színházhoz szerződött, Korthy Mira ugyancsak ennek a színháznak a tagja. — *S. Renée és Ibo-lya.* 1) Szept. elején kell beiratkozni. 2) Orsz. Színészakadémia, Orsz. Színészegyesület színésziskolája, Rákosi Szidié, Rózsahégyi Kálmáné. 3) 1890. febr. 2-án született. 4) Déryné Naplóját a *Színházi Élet* kiadóhivatala utján megrendelheti. — *Jukkerleány.* A kért pontos adatokat mi is készséggel megmondhatjuk, azonban azoknak a kikeresése hosszabb időt igényel, tessék tehát valamelyik délután a rovat-

Házipilag főzhet CARBONIN

habzoporról utasításunk szerint

PIPERESZAPPANT

1 1/2 litóhoz
Carbonin és illatosító
olaj K 7. — EONV. D. drogeria Átilla-körut 2

Hölgyfodrászterem Remohás, on utítás, fésüléssel együtt K 12. —
Háros ondiatás fésüléssel együtt K 2. — **Maxicék.**
Háday-utca 8. szám.

Viszketegséget, sömört, rüht

a leggyorsabban elmulasztja a dr. Flesch
o B.-éle eredeti, törvényesen védett o

SKABOFORM-KENŐCS

Nem piszkít, teljesen szagtalan. Próbátégely 3 kor., nagy tégely 5 kor., családi adag 5 kor. Budapestén kapható: Török József gyógyszerárában, Király-utca 12. szám. Vidékre megrendelési cím: Dr. Flesch B. Korona-gyógyszertára, Győr. — „Skabofom”-védjegyre ügyeljünk!

Derdiedas arckrémek, pouderek, szappan és a csodás hatású **Decolletage** puder riz mindenütt kaphatók.

Főraktár: Székely Vilmos Budapest VIII., Rökk Szilárd-u. 10. Telefon József 25—37.

Berlini Kozmetikai Intézet Hajszálak eltávolítása végképpen **viláttannyal.** Hámlasztó-kúra, szemölcs eltávolítása. „Marian” szőrvészítő, kebel-kremlő, arckrámlasztó a 16 K. Tanítványok felvételnek. Telefon: József 49—51. **Heffmann Marian Budapest, VIII., József-körut 43.**

SZABÓ LILI manikűr Andrassy ut 36. Parisi Nagy **KAI HÖLGYFODRASZ.** Aruházzal szembe

SZÜCSMESTER

szőrmét fest. BORDI F. IMRE **VI. Ó-utca 11.**

Zsíros, fényes arc, mitester és pattanás ellen; a **Rácz-féle Mitesser víz** biztos hatású szer. Egy üveg 6 K, 3 üvegnél kevesebb nem küldhető

Hamvas, rózsás arc, eperpiros ajak érhető el a Rózsaszrom kivonat használatával. Teljesen ártalmatlan. Egy üveg 3 korona, Három üvegnél kevesebb nem szállítható.

Rácz Gy. János kozmetikai laboratóriumában **Kiskunhalas 77.**

László és Fekete

az ország legnagyobb divatkelme-áruháza Budapest, IV., Koronaherceg-utca 14-16.

vezetőt a szerkesztőségben felkeresni. — *Bankfiu.* Szeptember elején kell beiratkozni, a tandíj 20 K-tól feljebb van megállapítva. — *Szöke bakfis.* 1) Csak tessék mesélni. 2) Mindegyik művész kitűnő a maga szerepkörében. 3) Izr. 4) 29 éves. 5) Nem színházi kérdés, tehát nem válaszolunk.

B-imádó. Beregi Oszkár 1899 szept. 8-án lépett föl először a Nemzeti Színházban, mint szerződött tag, a II.ák Rákóczi Ferenc fogságában. — *Kisküküllő.* 1) Harsányi Zsolt írja. 2) Bus Fekete László. 3) Radnóti József. — *Rébusz.* 1) Színészakadémiát végzett. 2) Nem vált el. 3) Izr. 4) 26 éves. 5) A *Színházi Élet* a példányonkint vásárlóknak is mindenkor készséggel válaszol 5 színházi tárgyú kérdésre. — *Diána, Sárospatak.* 1898-ban végezte a színészakadémiát, azután a Délvidéki szinikerülethez szerződött, 7 év után a Nemzetinél működött, majd férjhezmenetele után lélepett a szinipályáról. — *K. M., Tp. 640.* Leghelyesebb volna, ha szabadságot kérne és a nevezett szinigazgató előtt bemutatná képességét. Ha valóban oly szép a hangja, amint ini méltóztatik, kaphat ideiglenes működési engedélyt, melyért a Színészegyesület elnökéhez kell folyamodni.

A *Színházi Élet régi olvasója.* 1) Pletyka, nem megy férjhez. 2) Nem vált el, sőt nem is akar elválni. 3) A *Színházi Élet Almanach*

jában lesz róla szó. 4) Érettségi után lépett a szinipályára. — *Kislány, 18.* A kért életrajzot megkaphatja a rovatvezetőnél, e helyen terjedelmes volta miatt lehetetlen közölni. — *Márosvásárhely.* Furcsa a felfogásuk, — röviden tehát csak annyit, hogy urilányok igen nagy számban lépnek a szinipályára. — az önök szempontja egészen téves; Rózsahegyi Kálmán iskoláját ajánljuk. — *Kíváncsi vagyok.* Nem felel meg a valóságnak, kőszá hír az egész. — *Hü olvasó.* 1) 20.000 K. 2) 36.000 K. 3) 18.000 K. — *Vidéki olvasó.* Ilyen nevű művész nincs a Király-színháznál. — *Manci.* 1) Októberben. 2—3) Igen. — *Színészeti-történet.* Az első magyar színész-kongresszust 1871 ápr. 6-án, d. e. 10 órakor tartották meg Pesten, Latabár Endre szinigazgató elnöklete mellett. Korelnök lett Kétszery József, az öttagu igazoló-bizottmányba beválasztották: Miklóssy Gyulát, Várnay Tasiánt, Demőr Károlyt, Vizváry Gyulát és Aranyossy Gyulát. Jegyző Bercsényi Béla és Eöry Gusztáv lett. A kongresszuson 47 képviselő jelent meg. A tárgyalás elnökévé Felekly Miklóst választották meg, alelnökké Miklóssy Gyulát. A gyűlést a vármegyeház nagytermében tartották meg.

A szerkesztésért felelős: INCZE SANDOR

Belvárosi női fodrászterem

IV. ker., Váci-utca
27-29. szám
Piaristák épülete
Telefon: 88-68

S szépségápolás,
művészi
hajmunkák

HADIMILLIOMOSOK

Karrierek a háboru aranyhegyén.

Irtá: KOZMA NÁNDOR.

Ára 8 K. Postaköltség 55 fillér.

Kapható a Színházi Élet boltjában, Budapest, Erzsébet-körut 29

HAJSZÁLAKAT

végleg utonyom nélküli villanyk-zelészel, arcfoltok szeplő és szemölcs végleges eltávolítása, archámlasztó, Pattanás, szeplő fehéritő krém és puder. Di-zikróé vidéki széküldés. Tamitványok felvetetnek. *Buchholtz Nővérek*, „Rosalia” kozmetika intézet Budapest, Király-utca 51., 1. 9.

Budapest, Koronaherceg-ut. 10. IV. Calvin-tér

ELSNER

női divat nagyruháza

Fiókküzetek: Rákóczi-ut 32, II. Buda, Fő-u. 52

Megjelent a

Zul a nagy Krivánon

Farkas Imre új operettjének kottája 2 füzetben. A két füzet ára 10 K. Postaköltség 45 fill.

ROSSI ROSINA • ERÉNYI R. ANZAL

operaénekesnő,
énektanárnő

énekmester,
zeneszerző

hangfejlesztő és hangképező

magánénekbiskola

VII. ker., Erzsébet-körut 40-42

„Újságtüzem” könyvkiadó és nyomda Rt. Budapest.

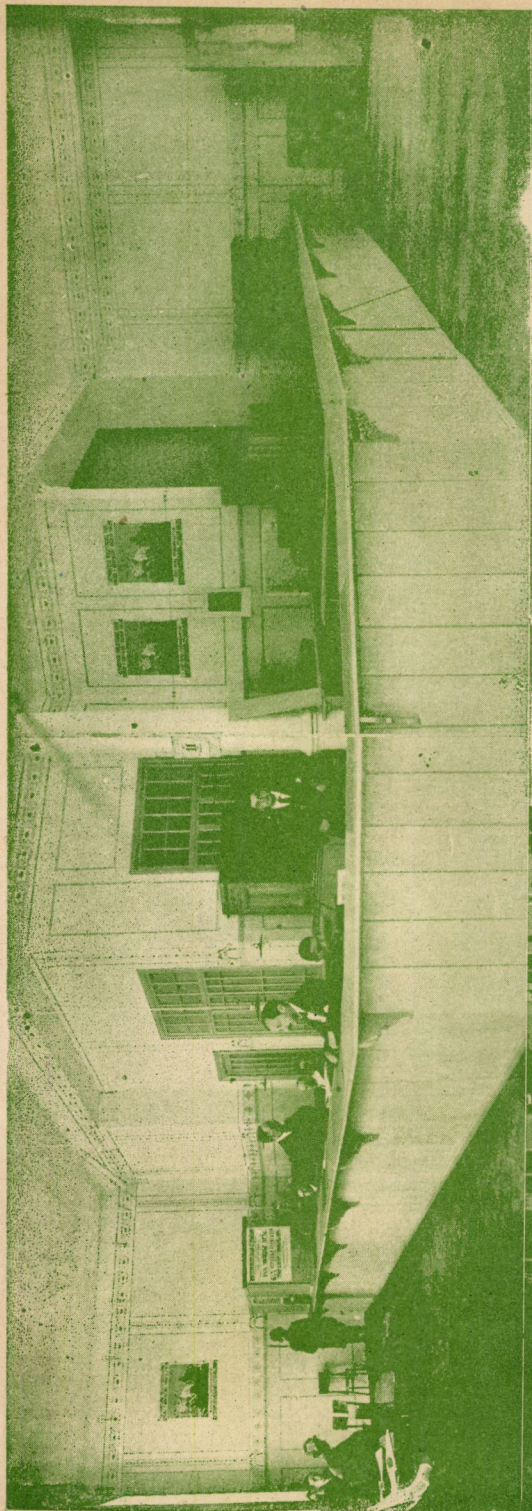
A FŐVÁROSI SZINHÁZAK MŰSORA

ÁRA 40 FILLÉR

Megrendelhető a Színhazi Élet boltjában, Budapest, VII.,
Erzsebet-körút 29. Portó egy füzetnél 35 fill., többnél 65 fill.

ÁRA 40 FILLÉR

111-112	A páholy. Bohózat 3 felv. Louis Kraatz— Kabos E. ————— 80 f.	239-240	Warrené mestersége. Sz. 4 felv. Bern. Shaw—Chomokó V. ————— 80 f.
113-114	A képviselő ur. Bohózat 3 felv. Guthi— Rákosi ————— 80 f.	241-242	A botrány. (Le scandale.) Színmű 4 felv. Bataille—Molnár F. ————— 80 f.
121-122	A régi szerető. Népszínmű 3 felv. Géczy 80 f.	243-244	Gygos és Tüdö. Tragédia 3 felv. Ho- Homonna Albert ————— 80 f.
123—124	Házasadjunk. Bohózat 3 felv. Guthi Soma 80 f.	245-246	Az arles-i leány. Színmű 3 felv., 5 képpen Daudet—Fai J. B. ————— 80 f.
125-128	Rodosto. Történelmi színmű 3 felv. Géczy Lampérth ————— 80 f.	247-248	A művész felesége. Vigj. 3 fev. Berzók Á. 80 f.
129-130	Nicbe. Enekes játék. 3 felv. Pásztor—Stoll 80 f.	249-250	Beulomaus kisasszony. Vigj. 3 felv. Pon- son—Heltai ————— 80 f.
131-132	A hit. Népszínmű 4 felv. Rózsa Miklós — 80 f.	251-252	A kormánybiztos. Szatíra 3 felv. Guthi S. 80 f.
135-136	A doktor ur. Bohózat 3 felv. Molnár F. — 80 f.	253-255	A balga szűz. Színmű 4 felv. Bataille— Abrányi ————— 1.20 f.
137-138	A brezováci hős. Bohózat 3 felv. Guthi— Rákosi ————— 80 f.	256-258	A szent liget. Vigj. 3 felv. Caillavet— Flers—Molnár—Heltai ————— 1.20 f.
139	A jövevények. Dráma 3 felv. Jakab Ödön 40 f.	259	Mária Magdolna. Színmű 3 felv. Maeter- linck—Adorján ————— 40 f.
140-141	Simónyi öbester. Vigjáték 3 felv. Martos 80 f.	260-261	A kard bocsülete. Színmű 4 f. Kazaliczky 80 f.
143-144	Constantin abbó. Vigjáték 3 felv. Halevy —Paulay ————— 80 f.	262	Szent Antal csodája. 2 felv. Maeterlinck —Adorján ————— 40 f.
145-146	Clémenceau. Vigjáték 5 felv. Ifj. Dumas Fai Béla ————— 80 f.	263-264	Drághy Eva esküje. Dráma 3 felv. Pekár 80 f.
147-148	Léha világ. Vigjáték 3 fev. Prém József 80 f.	265-266	A millió. Bohózat 5 felv. Berr és Guille- maud—Molnár ————— 80 f.
149	A nyolcadik pont. Vigjáték 1 felv. Murgér- 80 f.	267—268	Papa! Vigjáték 3 felv. Flers és Cailla- vet—Molnár ————— 80 f.
150-151	Patyolat kisasszony. Színmű 3 felv. Brieux—Tábori ————— 80 f.	269-272	A szerelem gyermeke. Színmű 4 felv. Bataille—Abrányi ————— 1.60 f.
152-153	Két szék közt a pad alatt. Vigjáték 3 felv. Calderin—Makai és Huszár ————— 80 f.	273-275	Csütri. Vigj. 4 felv. Veber és Gorsse— Heltai ————— 1.20 f.
154-155	A csodagyermek. Bohózat 3 felv. Gavault és Charvay—Molnár ————— 80 f.	276	A fervecvarósi angyal. Karácsonyi játék 1 felv. Heltai—Molnár ————— 40 f.
158-168	Ghetto. Dráma 3 felv. Ifj. Heyermans— Hevesi ————— 80 f.	277-278	A hütlenség iskolaja. Vigj. 3 felvonásb. Rey—Heltai ————— 80 f.
160-161	Messias. Korrajz 3 felv. Fényes Samu — 80 f.	279-280	A frankurtiak. Vigjáték 3 felvonásban. Rössler—Molnár ————— 80 f.
162-163	Józi. Bohózat 3 felv. Molnár Ferenc — 80 f.	281-282	Az erősebb. Dráma 3 felv. Benedek Marcel 80 f.
165-165	Sursum Corda. Színmű 5 felv. Bosnyák Z. 80 f.	283	A rab. Dráma 3 felv. Ifj. Hegedüs Sándor 40 f.
166-167	Kalinka grófnő. Operette 3 felv. Faragó —Hüvös ————— 80 f.	284-285	A golya. Bohózat 3 felv. Mayo—Hervey 80 f.
168-169	A napkeleti királykisasszony. Dráma 4 felv. Rostand—Benedek ————— 80 f.	286—287	Primrose kisasszony. Színmű 3 felv. Caillavet és Flers—Góth ————— 80 f.
170-171	Az erény utjai. Vigj. 3 felv. R. de Flers és G. A. de Caillavet—Molnár ————— 80 f.	288-289	Az ostrom. Színmű 3 felvonásban. Bern- stein—Biro ————— 80 f.
172-173	Takarodó. Dráma 4 felv. Beyerlein-Zboray 80 f.	290-292	Az arany kalitka. Vigj. 3 f. Lorde—Heltai 1.20 f.
176-177	Utazás az özvégység felé. Vigjáték 3 felv. Szécsi F. ————— 80 f.	293-294	Baccarat. Dráma 3 felv. Bernstein—Góth 80 f.
178-179	A királynő férje. Vigj. 3 felv. Xanctof és Chance! —Heltai J. ————— 80 f.	295-296	A tolvaj. Színmű 3 felv. Bernstein—Góth 80 f.
180-181	Nyári zivatar. Vigj. 3 felv. Molnár Gyula 80 f.	297-298	A kém. Színj. 3 felv. Kisternaeckers—Góth 80 f.
182-183	En, te, ő! Operette 3 felv. Caillavet és Flers—Heltai ————— 80 f.	299-300	Az Erinyesek. Antik trag. Lisle—Ivánó 80 f.
184-185	A konzul felesége. Operette 3 felv. Fer- rier és Clairville—Bálint ————— 80 f.	301-303	A fátylak. Színmű 3 felvonásb. Bataille —Sebestyén ————— 1.20 f.
186-187	Pogány Gábor. Dráma 4 felv. utójátékkal. Ferenyzy Ferenc ————— 80 f.	304-305	Apaszói pap. Dráma 4 felv. Jakab Ödön 80 f.
188-189	A nőna. Bohózat 3 felv. Bisson—Szász — 80 f.	306-307	Az elsőkné. Vigjáték 3 felv. Weber és Hennequin—Karinthy ————— 80 f.
190-191	Rablélek. Dráma 3 felv. Ferenyzy Ferenc 80 f.	308-309	A mumus. Vigj. 4 felv. Gavault—Heltai 80 f.
192-193	Csokpilulák. Bohózat 3 felv. Hennequin és Bilhaud—Heltai ————— 80 f.	310-311	Sztrájkol a golya. Enekes vigjáték 3 felv. Kottov—Heltai ————— 80 f.
194-195	Radnóthyé. Színmű 3 felv. Kampis János 80 f.	312-313	Sámsón. Színmű 4 felv. Bernstein—Góth 80 f.
196-197	Berndt Róza. Színmű 5 felv. Hauptmann— Hevesi ————— 80 f.	314-315	A masamódi. Vigjáték 3 felv. Heltai — 80 f.
198-199	A saharai konzul. Bohózat 3 felv. Guthi 80 f.	316-317	A faun. Vigjáték 3 felv. Knoblauch— Sebestyén ————— 80 f.
200	Helikoni ünnep. Vigj. 3 felv. Prém József 40 f.	318	Farsifal. Ajtatos ünnepi színjáték. Wagner—Kereszty ————— 80 f.
201-202	Az arany patkó. Vigj. 3 felv. Kadelburg —Timár ————— 80 f.	319-320	A megdicsőült. Furcsa komédia négy felv. Bennet—Sebestyén ————— 80 f.
205-209	Parasztiszivek. Tanyai történet. Szélsőki 80 f.	321-322	A villámhárító. Vigjáték 4 felv. Mouezy— Kon—Nancy—Salgó ————— 80 f.
209-210	A nagy érzés. Dráma 5 felv. Ferenyzy F. 80 f.	323-324	Méjlika. Vigjáték 3 felv. Stein—Heller —Heltai ————— 80 f.
211-212	Asszony. Színmű 4 felv. Porzsoit Kálmán 80 f.	325-326	Mérföldkövek. Színj. 3 felv. Bennett— Knoblauch—Kosztolányi ————— 80 f.
213-214	A kis kávéház. Vigj. 3 felv. Tristan—Heltai 80 f.	327-328	Maitland. Bohózat 3 felv. Heltai Jenő 80 f.
215-216	Mirette. Párisi történet 2 felv. Bosnyák Z. 80 f.	329-330	A szerkesztő ur. Vigj. 3 felv. Tristan— Adams—Heltai ————— 80 f.
217-218	Dorian Gray arcképe. Dráma 5 felv. Hájó 80 f.	331-332	Levi néni. Bohózat 3 felv. Keroul—Barré —Heltai ————— 80 f.
221-222	Kerülő ut. Színmű 3 felv. Bernstein Henry —Salgó ————— 50 f.	33-3334	A ciliander. Bohózat 3 felv. Guthi Soma 80 f.
223-224	Falusí idill. 3 felv. Lengyel Mezőhárt 80 f.	335	Mit jársz meztelenül? Vigj. 1 felvonásb. Peydeau—Heltai ————— 40 f.
225-227	Hivatlatnok urak. Színmű 3 felv. Földes 1.20 f.	336-337	Igeal Nem! Vigj. 3 felv. Fernals—Heltai 80 f.
228-229	A mama. Vigj. 3 felv. Szigligeti Ede — 80 f.		
232-233	A bunda. Színmű 4 felv. Hauptmann Gerhard—Sebők Zsigmond ————— 80 f.		
234-235	Férfiak. Dramái játék 3 felv. Biro Lajos 80 f.		
236	A nagy cél. Dráma 1 felv. Ifj. Ruttkay 40 f.		
237-238	Buridán szamara. Vigj. 3 felv. Flers és Caillave—Molnár ————— 80 f.		

Odesszából küldték be
a *Színházi Élet*-nek ezt
a két érdekes felvételt a
Magyar Agrár- és Járás-
dékbank ottani fiókjának
megnyitásáról

SZÍNHÁZI ÉLET

TANAY FRIGYES

Labori fölv.

„Ujságüzem” könyvkiadó és nyomda rt. Budapest.